

Högskolan

Sammanfattning

I betänkandet behandlas 115 motionsyrkanden om högskolan från den allmänna motionstiden 2011. Motionsyrkandena avser bl.a. resursfördelnings-systemet, kvalitet i utbildningarna, framtida förstärkningar av vissa utbildningar och lärosäten, nya högskoleutbildningar och deras innehåll samt tillträdesfrågor.

Regering och riksdag har tidigare bedömt det som angeläget att uppmuntra elever i gymnasieskolan att fortsätta sina studier i moderna språk på högre nivåer i gymnasieskolan och infört meritpoäng för moderna språk.

Samtidigt finns det tecken på att gymnasie- och högstadiееlever väljer bort studier i teckenspråk av strategiska skäl, då teckenspråk inte ger meritpoäng på samma sätt som moderna språk. För att inte missgynna de elever som väljer att studera teckenspråk på avancerad nivå bör ämnet enligt utskottet likställas med moderna språk i fråga om meritpoäng.

Utskottet bifaller två motionsyrkanden med denna innebörd.

Utskottet föreslår avslag på övriga motionsyrkanden och hänvisar i huvudsak till gällande bestämmelser, aviserade propositioner, planerade eller vidtagna åtgärder samt i övrigt pågående utrednings- och beredningsarbeten.

I betänkandet finns reservationer från Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Utskottets överväganden	8
Övergripande högskolefrågor	8
Högskoleutbildningarnas arbetslivsanknytning	12
Jämställdhet och lika behandling i högskolan	15
Invandrade akademiker	17
Framtida förstärkningar av vissa utbildningar och lärosäten	19
Nya högskoleutbildningar m.m.	22
Högskoleutbildningarnas innehåll	25
Läroutbildningen och lärarlegitimation	28
Breddad rekrytering och tillträdesfrågor	31
Studieavgifter för utländska studenter m.m.	35
Avregistrering av inaktiva studenter	37
Vissa övriga utbildningsfrågor	38
Studentfrågor	39
Reservationer	41
1. Övergripande högskolefrågor, punkt 1 (S)	41
2. Resursfördelningssystemet, punkt 2 (S, SD)	41
3. Resursfördelningssystemet, punkt 2 (MP)	42
4. Höjd kvalitet i utbildningen m.m., punkt 3 (S, SD)	43
5. Höjd kvalitet i utbildningen m.m., punkt 3 (MP)	43
6. Högskola och yrkeshögskola, punkt 4 (S, SD)	44
7. Pedagogisk utveckling, punkt 5 (S)	44
8. Högskoleutbildningarnas arbetslivsanknytning, punkt 6 (S, SD)	45
9. Högskoleutbildningarnas arbetslivsanknytning, punkt 6 (MP)	46
10. Anställningsbarhet, punkt 7 (SD)	46
11. Jämställdhet och lika behandling i högskolan, punkt 8 (S)	47
12. Jämställdhet och lika behandling i högskolan, punkt 8 (MP)	48
13. Invandrade akademiker, punkt 9 (S)	49
14. Framtida förstärkningar av vissa utbildningar och lärosäten, punkt 10 (SD)	49
15. Nya högskoleutbildningar m.m., punkt 11 (S)	50
16. Nya högskoleutbildningar m.m., punkt 11 (MP)	50
17. Nya högskoleutbildningar m.m., punkt 11 (V)	51
18. Högskoleutbildningarnas innehåll, punkt 12 (SD)	51
19. Sjuksköterskors specialistutbildning, punkt 13 (SD)	52
20. Läroutbildningen, punkt 14 (SD)	53
21. Nordisk språkförståelse, punkt 15 (SD)	53
22. Lärarlegitimation, punkt 16 (SD)	54
23. Breddad rekrytering och tillträdesfrågor, punkt 17 (S)	55
24. Breddad rekrytering och tillträdesfrågor, punkt 17 (MP)	56
25. Modersmål och meritpoäng, punkt 18 (S, MP, V)	56
26. Arbetslivserfarenhet, punkt 20 (S)	57
27. Arbetslivserfarenhet, punkt 20 (MP)	58
28. Reell kompetens, punkt 21 (MP)	59

29. Studieavgifter för utländska studenter m.m., punkt 22 (S)	59
30. Studieavgifter för utländska studenter m.m., punkt 22 (MP, V)	60
31. Avregistrering av inaktiva studenter, punkt 23 (SD)	60
32. Studentfrågor, punkt 25 (S)	61
33. Studentfrågor, punkt 25 (MP, V)	61
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	63
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011	63

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Övergripande högskolefrågor

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:Ub244 yrkande 2, 2011/12:Ub277, 2011/12:Ub460 yrkande 1 och 2011/12:Ub466.

Reservation 1 (S)

2. Resursfördelningssystemet

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:Ub460 yrkande 3 och 2011/12:Ub495 yrkandena 2 och 3.

Reservation 2 (S, SD)

Reservation 3 (MP)

3. Höjd kvalitet i utbildningen m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:Ub460 yrkande 4 och 2011/12:Ub495 yrkande 11.

Reservation 4 (S, SD)

Reservation 5 (MP)

4. Högskola och yrkeshögskola

Riksdagen avslår motion 2011/12:Ub460 yrkande 6.

Reservation 6 (S, SD)

5. Pedagogisk utveckling

Riksdagen avslår motion 2011/12:Ub460 yrkande 11.

Reservation 7 (S)

6. Högskoleutbildningarnas arbetslivsanknytning

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:Ub268, 2011/12:Ub293, 2011/12:Ub460 yrkande 5 och 2011/12:Ub495 yrkande 6.

Reservation 8 (S, SD)

Reservation 9 (MP)

7. Anställningsbarhet

Riksdagen avslår motion 2011/12:Ub508 yrkandena 1–3.

Reservation 10 (SD)

8. Jämställdhet och lika behandling i högskolan

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:Ub460 yrkande 10 och 2011/12:Ub495 yrkande 12.

Reservation 11 (S)

Reservation 12 (MP)

9. Invandrade akademiker

Riksdagen avslår motion 2011/12:Ub460 yrkande 9.

Reservation 13 (S)

10. Framtida förstärkningar av vissa utbildningar och lärosäten

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:Ub223, 2011/12:Ub278, 2011/12:Ub297, 2011/12:Ub306, 2011/12:Ub354, 2011/12:Ub374, 2011/12:Ub380, 2011/12:Ub384, 2011/12:Ub388, 2011/12:Ub395, 2011/12:Ub439, 2011/12:Ub445, 2011/12:Ub490, 2011/12:Ub499, 2011/12:Ub515 och 2011/12:T445 yrkande 5.

Reservation 14 (SD)

11. Nya högskoleutbildningar m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:Sf241 yrkande 59, 2011/12:Kr297 yrkandena 26 och 27, 2011/12:Ub209, 2011/12:Ub241 yrkande 3, 2011/12:Ub242 yrkande 1, 2011/12:Ub256, 2011/12:Ub279, 2011/12:Ub312, 2011/12:Ub318, 2011/12:Ub343, 2011/12:Ub352, 2011/12:Ub385, 2011/12:Ub430 yrkandena 1 och 2, 2011/12:Ub437 och 2011/12:Ub471 yrkande 2.

Reservation 15 (S)

Reservation 16 (MP)

Reservation 17 (V)

12. Högskoleutbildningarnas innehåll

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:Ju306 yrkande 3, 2011/12:So442 yrkande 3, 2011/12:So572 yrkande 1, 2011/12:Ub222, 2011/12:Ub224, 2011/12:Ub225, 2011/12:Ub230, 2011/12:Ub237, 2011/12:Ub266, 2011/12:Ub325, 2011/12:Ub351, 2011/12:Ub427, 2011/12:Ub447, 2011/12:Ub482 yrkande 4 och 2011/12:MJ308 yrkande 6.

Reservation 18 (SD)

13. Sjuksköterskors specialistutbildning

Riksdagen avslår motion 2011/12:Ub317.

Reservation 19 (SD)

14. Lärarutbildningen

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:Ub217, 2011/12:Ub238, 2011/12:Ub246 yrkande 1, 2011/12:Ub248 yrkande 2, 2011/12:Ub262 yrkande 1, 2011/12:Ub311, 2011/12:Ub402, 2011/12:Ub434, 2011/12:Ub441, 2011/12:Ub482 yrkande 3, 2011/12:Ub485 och 2011/12:Ub496.

Reservation 20 (SD)

15. Nordisk språkförståelse

Riksdagen avslår motion 2011/12:Ub486.

Reservation 21 (SD)

16. Lärarlegitimation

Riksdagen avslår motion 2011/12:Ub505.

Reservation 22 (SD)

17. Breddad rekrytering och tillträdesfrågor

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:Ub216, 2011/12:Ub386, 2011/12:Ub405 yrkande 1, 2011/12:Ub460 yrkande 7 och 2011/12:Ub495 yrkande 8.

Reservation 23 (S)

Reservation 24 (MP)

18. Modersmål och meritpoäng

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:Ub299 yrkandena 1–3 och 2011/12:Ub458 yrkande 17.

Reservation 25 (S, MP, V)

19. Meritpoäng för teckenspråk

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om meritpoäng för teckenspråk. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2011/12:Ub299 yrkande 4 och 2011/12:Ub396.

20. Arbetslivserfarenhet

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:Ub219, 2011/12:Ub405 yrkandena 2 och 3 samt 2011/12:Ub460 yrkande 8.

Reservation 26 (S)

Reservation 27 (MP)

21. Reell kompetens

Riksdagen avslår motion 2011/12:Ub495 yrkande 9.

Reservation 28 (MP)

22. Studieavgifter för utländska studenter m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:Ub308, 2011/12:Ub310, 2011/12:Ub324 och 2011/12:Ub495 yrkande 7.

Reservation 29 (S)

Reservation 30 (MP, V)

23. Avregistrering av inaktiva studenter

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:Ub212, 2011/12:Ub289 och 2011/12:Ub479.

Reservation 31 (SD)

24. Vissa övriga utbildningsfrågor

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:Ub335, 2011/12:Ub481 och 2011/12:Ub500.

25. Studentfrågor

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:Ub204, 2011/12:Ub460 yrkande 12 och 2011/12:Ub495 yrkandena 4, 19 och 20.

Reservation 32 (S)

Reservation 33 (MP, V)

Stockholm den 29 mars 2012

På utbildningsutskottets vägnar

Ibrahim Baylan

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ibrahim Baylan (S), Oskar Öholm (M), Louise Malmström (S), Betty Malmberg (M), Jan Ericson (M), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S), Nina Lundström (FP), Yvonne Andersson (KD), Richard Jomshof (SD), Rossana Dinamarca (V), Camilla Waltersson Grönvall (M), Adnan Dibrani (S), Roger Haddad (FP), Emil Källström (C) och Esabelle Dingizian (MP).

Utskottets överväganden

Övergripande högskolefrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om övergripande högskolefrågor.

Jämför reservationerna 1 (S), 2 (S, SD), 3 (MP), 4 (S, SD), 5 (MP), 6 (S, SD) och 7 (S).

Motionerna

Socialdemokraterna anför i sin kommittémotion 2011/12:Ub460 yrkande 1 att Sverige ska vara en ledande kunskaps- och forskningsnation. Utbildning och forskning har en central betydelse för välfärdens tillväxt och utveckling. Satsningar på utbildning på alla nivåer bryter väg för kunskapsbaserad ekonomi.

Av samma motions yrkande 3 framgår att Socialdemokraterna är positiva till att delar av anslagen till grundutbildning fördelas efter nationella kvalitetskriterier. Det främjar utveckling och kan även ge en bättre information till studenterna om var kvaliteten är särskilt god.

För att en sådan resursfördelning ska fungera väl måste dock kriterier tas fram i nära dialog med landets alla lärosäten. Kriterierna har alltför litet fokus på själva utbildningarnas kvalitet och genomförande. Kriterierna bör därför ses över och ändras i dialog med akademien och dess olika aktörer.

I motionens yrkande 4 begär Socialdemokraterna investeringar i höjd kvalitet. Kvaliteten måste lyftas fram i högskolan, särskilt inom de ämnesområden som i dag har en liten andel lärarledd tid. På många utbildningar, inte minst inom samhällsvetenskap och humaniora, behöver studenterna fler föreläsningar och seminarier.

I samma motions yrkande 6 framhålls att det bör finnas broar mellan högskola och yrkeshögskola. Även om akademisk utbildning och yrkeshögskoleutbildning har olika struktur och innehåll är det mycket viktigt att undvika vattentäta skott mellan utbildningsformerna. I utformandet av poängsystem och utbildningarnas struktur bör hänsyn tas till detta.

Vidare framhålls i motionens yrkande 11 att pedagogiskt utvecklingsarbete är av vikt för att höja kvaliteten på den högre utbildningen och för att öka genomströmningen. Lärosätenas arbete med dessa frågor har stor utvecklingspotential. En statlig myndighet bör ges i uppdrag att bidra med inspiration och stöd.

I den enskilda motionen 2011/12:Ub244 (S) yrkande 2 betonas vikten av ett ständigt pågående livslångt lärande.

I den enskilda motionen 2011/12:Ub466 (S) anförs bl.a. att utbildning måste erbjudas medborgarna under hela livet. Satsningen på de regionala högskolorna och universiteten har gjort skillnad.

I den enskilda motionen 2011/12:Ub277 (M) anförs att ett nationellt centrum för språkutbildning borde finnas.

Miljöpartiet anger i sin kommittémotion 2011/12:Ub495 yrkandena 2 och 3 att Sveriges utbildningssystem ska premiera kvalitet snarare än genomströmning. En större del av de medel som delas ut ska enligt Miljöpartiet fördelas utifrån fastslagna kvalitetskriterier gällande exempelvis rekrytering, examinering, arbetsmiljö, studentinflytande, studenternas kursutvärderingar, jämställdhetsarbetet på det aktuella lärosätet, handledning och lärarledd tid. Andelen medel som fördelas till högskolor baserat på genomströmningen av studenter bör minska. Högskoleverket bör få i uppdrag att i nära samråd med olika aktörer inom högskolevärlden utveckla en fördelningsnyckel som garanterar långsiktighet och kvalitet i den högre utbildningen.

I samma motions yrkande 11 begärs att högskolelagen förtydligas med ett hållbarhetsperspektiv och det ska vara en del av kvalitetsgranskningen av lärosätena. Lärosätena ska i sin verksamhet främja en hållbar utveckling som innebär att kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa.

Utskottets ställningstagande

För att Sverige ska kunna klara den internationella konkurrensen krävs utbildning och forskning i världsklass. Utskottet har tidigare framhållit (senast i bet. 2011/12:UbU1 s. 69) och vill återigen understryka vikten av att Sverige koncentrerar sina utbildnings- och forskningsresurser för att stärka sin internationella konkurrenskraft och fortsätta att utvecklas som en ledande utbildnings- och forskningsnation.

En välutbildad befolkning är en viktig förutsättning och målsättning för att Sverige i fortsättningen ska utvecklas som tillväxt- och välfärdsnation. Ett utbildningsväsende av hög kvalitet är av avgörande betydelse.

Utskottet anser att Sverige har goda möjligheter att uppnå en hög utbildningsnivå inom ramen för den beslutade politiken. Utbildningssystemets alla delar samverkar, och inte minst läggs grunden för en framgångsrik utbildning tidigt. Sedan början av förra mandatperioden har en rad reformer inom utbildningsområdet påbörjats och genomförts med ambitionen att öka förutsättningarna för ett förbättrat framtida utbildningsväsende. När det gäller den högre utbildningen är den uttalade ambitionen att en hög kvalitet i utbildningen ska prioriteras framför en utbyggnad av utbildningen.

Verksamheten vid universitet och högskolor ska enligt 4 § högskolelagen (1992:1434) avpassas så att en hög kvalitet nås.

Utskottet delar uppfattningen i motionerna om att frågor om högskolans kvalitet och utveckling är angelägna och viktiga. Omfattande satsningar på ökad kvalitet i utbildningarna har också gjorts sedan förra mandatperiodens början. Satsningarna pågår alltjämt.

I budgetbetänkandet från hösten 2011 (bet. 2011/12:UbU1) anförde utskottet bl.a. (s. 71–73) att satsningar på ökad kvalitet i högskolans utbildningar gjordes redan under den förra mandatperioden, både 2007 och 2008 (bet. 2006/07:UbU1, rskr. 2006/07:54, bet. 2007/08:UbU1, rskr. 2007/08:70). År 2007 satsades 120 miljoner kronor för att höja ersättningsnivåerna till utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi. Under 2008 satsades ytterligare 240 miljoner kronor för att höja kvaliteten i utbildningen. Förstärkningarna syftade bl.a. till att öka undervisningstiden.

Samtliga ersättningsbelopp räknas 2012 upp med pris- och löneomräkningen på 0,9 procent. I enlighet med den kvalitetsförstärkning som regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2012 räknas ersättningsbeloppen för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi därutöver upp med 7,4 procent (år 2012).

I budgetpropositionen för 2011 presenterade regeringen en höjning av grundutbildningsanslagen på inledningsvis 200 miljoner kronor 2012 (som ska användas till de höjda ersättningsbeloppen om 7,4 procent enligt ovan) och därefter ytterligare 200 miljoner kronor fr.o.m. 2013, i form av höjda ersättningsbelopp per helårsstudent inom humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi. För att stärka kvaliteten i utbildningar inom humaniora och samhällsvetenskap krävs enligt regeringen fortsatta insatser. Regeringen beräknar därför en kvalitetssatsning om ytterligare 400 miljoner kronor 2013 genom höjda ersättningsbelopp för dessa områden.

Totalt innebär detta en förstärkning av humaniora och samhällsvetenskap med 800 miljoner kronor fr.o.m. 2013 jämfört med 2011. Denna ökning innebär att ersättningsbeloppet per helårsstudent inom samhällsvetenskap och humaniora ökar med ca 1 600 kronor eller drygt 7 procent 2012 jämfört med 2011. Från och med 2013 skulle ökningen motsvara 6 500 kronor eller ca 30 procent jämfört med 2011.

Vad gäller frågor om resurstilldelningssystem vill utskottet anföra följande. Riksdagen beslutade i juni 2010 att resurser för utbildning på grundnivå och avancerad nivå ska fördelas även på grundval av kvalitetsutvärderingar av utbildningars resultat (prop. 2009/10:139, bet. 2009/10:UbU20, rskr. 2009/10:320).

Den kvalitetsbaserade resurstilldelningen ska påbörjas 2013 och beräknas då omfatta 95 miljoner kronor. Dessa medel kommer att baseras på utbildningsutvärderingar genomförda av Högskoleverket t.o.m. sommaren 2012. Den kvalitetsbaserade resurstilldelningen är avsedd att vara fullt utbyggd 2015 och beräknas då omfatta 295 miljoner kronor årligen.

Som utskottet tidigare uttalat (bet. 2010/11:UbU11 s. 8) behövs det ett nationellt kvalitetssäkringssystem som stärker drivkrafterna för att uppfylla högt ställda krav på kvalitet med fokus på resultat i utbildningarna, inte minst mot bakgrund av den ökade internationalisering och konkurrens som de svenska lärosätena ställs inför. Enligt utskottet bör de universitet och högskolor som har utbildningar av hög kvalitet premieras genom ökade anslag.

I sammanhanget kan nämnas att det i delbetänkandet Tre blir två! Två nya myndigheter inom utbildningsområdet (SOU 2012:1) finns ett förslag om en omorganisering av den verksamhet som för närvarande bedrivs vid Högskoleverket, Verket för högskoleservice (VHS) och Internationella programkontoret för utbildningsområdet (IPK). Syftet är att skapa en effektiv och tydlig ansvarsfördelning, där den granskande verksamheten skiljs från den främjande och serviceinriktade verksamheten.

Enligt propositionsförteckningen (2012-01-17) avser regeringen att den 20 mars 2012 överlämna en proposition till riksdagen med förslag till en ny myndighetsstruktur.

Vad gäller frågan om pedagogisk utveckling vill utskottet anföra följande. Den nu avvecklade Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning hade enligt sin instruktion i uppdrag att bl.a. stödja och främja arbetet med pedagogisk utveckling. Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning avvecklades fr.o.m. den 1 januari 2009 (prop. 2007/08:1, bet. 2007/08:UbU1, rskr. 2007/08:70). Regeringens uppfattning var att det är naturligt att universitet och högskolor själva tar ett ökat ansvar för bl.a. pedagogisk utveckling (prop. 2007/08:1 utg.omr. 16 s. 194). Utskottet delar denna uppfattning. Det pedagogiska utvecklingsarbetet bör vara en integrerad del i lärosätenas självständiga arbete med att säkra och stärka kvalitet. Lärosätena själva är därför bäst ägnade att ansvara för en pedagogisk utveckling som är anpassad till deras eget utbildningsutbud samt övriga särskilda förutsättningar och förhållanden.

När det gäller frågan om övergången mellan högskola och yrkeshögskola behandlade utskottet denna när riksdagen beslutade om Yrkeshögskolans inrättande (prop. 2008/09:68, bet. 2008/09:UbU6, rskr. 2008/09:178). Utskottet ansåg att avgränsningen gentemot högskolan ska vara tydlig. Att en yrkeshögskoleutbildning inte får vara en högskoleutbildning tydliggörs i lagen (2009:128) om yrkeshögskolan genom att begreppet yrkeshögskolan definieras som samtliga utbildningar som ingår yrkeshögskolan och som inte är utbildningar enligt högskolelagen (1992:1434) eller kan leda fram till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina. I gränsdragningen mellan högskoleutbildning enligt högskolelagen (eller en sådan utbildning som kan leda fram till en examen enligt lagen om tillstånd att utfärda vissa examina) och yrkeshögskoleutbildning ligger att högskoleutbildningen i sig ska vila på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet samtidigt som den ska vara forskningsanknuten. En yrkeshögskoleutbildning bör ha sin grund i kunskap som gene-

rerats dels i produktionen av varor och tjänster, dels i vetenskap med förankring i relevanta forskningsresultat. Dessa skillnader mellan utbildningsformerna utesluter inte, enligt utskottet, ”broar” mellan systemen eller att de kunskaper och färdigheter som en studerande förvärvat inom ett system kan bedömas, värderas och – om de är relevanta – tillgodoräknas inom det andra systemet. Utskottet har inte ändrat uppfattning i frågan.

Vad gäller frågan om hållbar utveckling stadgas om detta i högskolelagen. I högskolelagens (1992:1434) 1 kap. med inledande bestämmelser anges i 5 § första stycket att högskolorna i sin verksamhet ska främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa. Utskottet anser att denna formulering är tillräcklig.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2011/12:Ub460 yrkandena 1, 3, 4, 6 och 11, 2011/12:Ub244 yrkande 2, 2011/12:Ub466, 2011/12:Ub277, 2011/12:Ub495 yrkandena 2, 3 och 11.

Högskoleutbildningarnas arbetslivsanknytning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om högskoleutbildningars arbetslivsanknytning.

Jämför reservationerna 8 (S, SD), 9 (MP) och 10 (SD).

Motionerna

I Socialdemokraternas kommittémotion 2011/12:Ub460 yrkande 5 anförs att högskolor och universitet bör få ett tydligt uppdrag att förbereda studenterna inför arbetslivet. Högskolor och universitet bör bl.a. få i uppdrag att inlemma karriärplanering för alla studenter tidigt i utbildningen och studie- och karriärrådgivningen på landets universitet och högskolor bör förbättras.

Vidare bör målsättningen vara att alla studenter som vill och som studerar för att få en examen erbjuds praktik under sin utbildning. Detta bör tydligt formuleras i uppdragen till lärosätena, och lärosätena bör få i uppdrag att redovisa vilka åtgärder man vidtagit och vilka resultat man uppnått.

Ett förslag som borde övervägas i detta sammanhang är enligt Socialdemokraterna en övergång till ett treterminssystem inom högskolan.

Samtliga universitet och högskolor bör ges i uppdrag att systematiskt följa upp tidigare studenter för att ytterligare höja kvaliteten i utbildningen.

I den enskilda motionen 2011/12:Ub335 (S) begärs ett tillkännagivande om att utvärdera och främja möjligheten för högskolestuderande att studera under hela året.

I den enskilda motionen 2011/12:Ub268 (M) begärs en översyn av möjligheten att ålägga högskolor och universitet att i sina utbildningskataloger eller på sina webbplatser uppge hur många procent av dem som har avslutat ett program som har fått jobb inom två år efter examen samt den genomsnittliga lönen.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub293 (M) bör lärosätena erbjuda studenter inom en masterutbildning möjligheten att praktisera minst en termin.

Miljöpartiet tar i kommittémotion 2011/12:Ub495 yrkande 6 upp karriärcentrum. För att stödja studenterna i övergången mellan studier och arbete bör satsningar göras på mötesplatser i form av karriärcentrum där studenter, näringsliv och myndigheter kan mötas och finna varandra.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub508 (SD) yrkandena 1–3 är frågan om anställningsbarhet mycket viktig. Det finns brister vad gäller högre utbildningars och kursers relevans för arbetsmarknaden. För att kunna bedöma de examinerade studenternas framgång på arbetsmarknaden efter avslutade studier krävs en ordentlig uppföljning av lärosätena och deras studenter. Högskoleverket bör få i uppdrag att följa upp hur lärosätena klarar av att utforma utbildningarna i syfte att säkerställa högskolestudenters anställningsbarhet efter avslutad utbildning. Högskoleverket bör också följa upp hur lärosätena klarar av att samarbeta och föra dialog med det omgivande samhället och presumtiva arbetsgivare i syfte att öka anställningsbarheten hos studenterna efter avslutad utbildning.

Vidare bör det enligt motionärerna förtydligas i högskolelagen (1 kap. 2 §) att lärosätena har skyldighet att fortlöpande följa upp hur examinerade studenter upplevt sin utbildning och dess lämplighet för arbetsmarknaden samt vilken framgång de rönt på arbetsmarknaden efter avslutad utbildning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla att det delar uppfattningen i motionerna att högskoleutbildningars arbetslivsanknytning och studenternas anställningsbarhet är viktiga och angelägna frågor.

Examinans omfattning och mål framgår av högskoleförordningens (1993:100) examensordning (bilaga 2 till förordningen) som beslutas av regeringen. Här anges vilka krav som ska uppfyllas för respektive examen (examensbeskrivning), exempelvis för läkare och socionomer. I kraven anges bl.a. att studenterna ska visa prov på specifika kunskaper av relevans för yrket.

Enligt 6 kap. 3 § högskoleförordningen (1993:100) ska studenter ges tillgång till studievägledning och yrkesorientering. Högskolan ska se till att den som avser att påbörja en utbildning har tillgång till den information om utbildningen som behövs.

Regeringen har vidtagit flera åtgärder för att ytterligare stärka högskoleutbildningars arbetslivskoppling. Högskoleverket har under flera år haft uppdrag som rör studenter och arbetsmarknad. Även av regleringsbrevet för 2012 framgår bl.a. att Högskoleverket i samverkan med universitet och högskolor ska följa och redovisa de examinerades etablering på arbetsmarknaden. Högskoleverket ska i årsredovisningen redogöra för hur uppdraget har genomförts.

Högskoleverket ska också informera universitet och högskolor samt blivande studenter om arbetsmarknadens framtida behov i relation till utbildningsutbudet på grundnivå och avancerad nivå. Vid regionala skillnader i balansen mellan utbud och efterfrågan ska detta redovisas.

För att förbereda de studerande för det framtida arbetslivet bör enligt regeringen universitet och högskolor på ett systematiskt sätt arbeta med utbildningars anknytning till arbetsmarknaden. Arbetsmarknadsanknytningens omfattning och former kan och bör variera beroende på utbildningarnas inriktning. Högskoleverket ska enligt regleringsbrevet för 2012 kartlägga hur universitet och högskolor arbetar med att anknyta utbildningar på grundnivå och avancerad nivå till arbetsmarknaden. I uppdraget ingår det att kartlägga hur vanligt förekommande arbetsmarknadsanknytningen är och vilka olika former som lärosätena använder sig av för att knyta utbildningarna till arbetsmarknaden. Ett jämställdhetsperspektiv bör beaktas i kartläggningen. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 1 december 2012.

Från och med den 1 januari 2011 utvärderar Högskoleverket utbildningarnas resultat. Utbildningarna ska utvärderas utifrån hur väl de når kraven i högskolelagen och examensbeskrivningarna i de förordningar som ansluter till lagen. De utbildningar som ska utvärderas i det nya systemet är sådana som kan leda till examen på grundnivå eller avancerad nivå. Nyinrättade utbildningar är undantagna. Ett urval utbildningar som leder till högskoleexamen och korta yrkesutbildningar kommer också att utvärderas. Det nya systemet lägger vikt vid bl.a. enkäter till alumner.

I Högskoleverkets rapport Högskoleverkets system för kvalitetsutvärdering 2011–2014 (2010:2 R) om metod och bedömningsunderlag framgår bl.a. följande om alumnenkäter (s. 13). Enkäter till tidigare studenter (alumner) syftar främst till att ge svar på om utbildningen uppfyller mål om användbarhet på arbetsmarknaden. De kan även ge svar på hur de som yrkesverksamma anser att de uppnådde förväntade utbildningsresultat.

Enligt nämnda rapport går alumnenkäten i första hand ut till studenter som examinerades två år innan det att utvärderingen sker. Dessa kan då antas ha fått erfarenheter av yrkeslivet samtidigt som den utbildning de gått igenom inte ligger alltför långt tillbaka i tiden. Enkäter skickas till tidigare studenter vid utbildningar med minst 20 alumner.

Vad gäller de s.k. bedömargrupperna i Högskoleverkets utvärderingssystem består dessa av tre kategorier av sakkunniga: ämnesexperter, studenter och arbetslivsföreträdare. Lärosätena har möjlighet att nominera ämnesex-

perter. På samma sätt nomineras arbetslivsföreträdare av för utbildningen relevanta organisationer på arbetsmarknaden och studenter av studentkårer. Beslutet om vilka personer som ska ingå i bedömargrupperna fattas dock av Högskoleverket (Högskoleverkets rapport 2010:2 R, s. 16).

Yrkanden om praktik i högskoleutbildningar har behandlats av utskottet vid tidigare riksmöten, senast hösten 2011 (bet. 2011/12:UbU1 s. 87). Utskottet har bl.a. anført att praktik redan i dag är en viktig del av många utbildningar, t.ex. inom medicin-, vård-, lärar-, socionom- och journalistutbildningarna. Utskottet har även framhållit att studenters uppsatsarbeten och examensjobb kan fungera som kontaktytor mot arbetsmarknaden. Flera lärosäten satsar i dag på praktiska inslag, vilket utskottet välkomnar.

Vad gäller stöd till studenter i övergången mellan studier och arbete har utskottet sett positivt på den verksamhet som bedrivs vid många lärosäten men anser att sådana insatser bör beslutas av lärosätena själva.

Utskottet har också tidigare behandlat och avstyrkt yrkanden om treterminssystem (senast i bet. 2011/12:UbU11 s. 26–27). Utskottet konstaterar att varje lärosäte sedan början av 1990-talet självständigt kan besluta om läsårets indelning i terminer. I 6 kap. 13 § högskoleförordningen (1993:100) anges endast att all utbildning på grundnivå och avancerad nivå ska bedrivs i form av kurser och att dessa får sammanföras till utbildningsprogram.

Mot bakgrund av vad som framförts ovan avstyrks motionerna 2011/12:Ub268, 2011/12:Ub460 yrkande 5, 2011/12:Ub495 yrkande 6 och 2011/12:Ub508 (SD) yrkandena 1–3.

Jämställdhet och lika behandling i högskolan

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om jämställdhet och lika behandling i högskolan.

Jämför reservationerna 11 (S) och 12 (MP).

Motionerna

Enligt den socialdemokratiska kommittémotionen 2011/12:Ub460 yrkande 10 bör det tas ett starkt grepp kring styrning och uppföljning av jämställdheten i högskolan. Högskoleverkets uppdrag på jämställdhetsområdet bör därför konkretiseras och utvecklas. Vidare bör en jämställdhetsbonus införas inom ramen för resurstilldelningssystemet. Jämställdhetsaspekter bör också i större utsträckning beaktas inom ramen för det nya kvalitetsutvärderingssystemet, och examensbeskrivningarna i högskoleförordningen bör ses över ur ett jämställdhetsperspektiv.

Miljöpartiet anför i sin kommittémotion 2011/12:Ub495 yrkande 12 att alla lärosäten enligt lag måste göra en likabehandlingsplan där man ska kartlägga ifall alla studenter har lika förutsättningar oavsett kön, etnicitet, funktionshinder, sexuell läggning samt religion eller annan trosuppfattning. Detta är ett första steg för en inkluderande högskola, men inte tillräckligt. Riksdagen bör uppdraga åt regeringen att skyndsamt återkomma med de förändringar som är nödvändiga för att högskolelagen ska vara förenlig med diskrimineringslagen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla att jämställdhet mellan kvinnor och män alltid ska iakttas och främjas.

Av 1 kap. 5 § andra stycket högskolelagen framgår att jämställdhet mellan kvinnor och män alltid ska iakttas och främjas i högskolornas verksamhet.

I januari 2009 beslutade regeringen att inrätta en delegation för jämställdhet i högskolan (dir. 2009:7). Uppdraget för delegationen var att främja jämställdhet i högskolan genom att föreslå åtgärder och stödja insatser, bl.a. genom att fördela medel under 2009 och 2010.

Delegationen för jämställdhet i högskolan har avlämnat sitt betänkande Svart på vitt – om jämställdhet i akademien (SOU 2011:1). Förslagen i betänkandet är under beredning.

Det finns en rad pågående uppdrag på området.

Regeringen har uppdragit åt Högskoleverket att följa upp hur jämställdheten vid universitet och högskolor har utvecklats till följd av lärosätenas ökade frihet och självbestämmande i fråga om läraranställningar fr.o.m. den 1 januari 2011 (U2010/5703/UH).

Regeringen uppdrar vidare åt Högskoleverket att under perioden 2011–2013 ta emot slutredovisningar av projekt som har bedrivits med stöd från Delegationen för jämställdhet i högskolan. Vidare ska Högskoleverket med utgångspunkt i delegationens betänkande samt projektens slutredovisningar sammanställa, analysera och på lämpligt sätt sprida erfarenheterna av delegationens samlade projektverksamhet. Uppdraget ska redovisas i två separata rapporter till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 1 april 2014. Av budgetpropositionen för 2012 framgår att regeringen avser att noggrant följa Högskoleverkets utvärdering av de projekt som delegationen har initierat och att det är angeläget att lärosätena fortsätter att arbeta med frågan (prop. 2011/12:1 utg.omr. 16 s. 134).

Från den 1 januari 2009 gäller en sammanhållen lagstiftning mot diskriminering. Diskrimineringslagen (2008:567) har till ändamål att motverka diskriminering och trakasserier och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Diskrimineringslagen omfattar tio samhällsområden varvid samhällsområdena undervisning och arbetsliv innefattas i högskolans verksamhet. Lagen omfattar både sökande till en anställning, anställda och sökande till utbildning samt andra som deltar i högskolans utbildningar.

För händelser som inträffat före den 1 januari 2009 gäller den tidigare lagstiftningen, t.ex. lagen (2001:1286) om likabehandling av studenter i högskolan.

Universitet och högskolor ska inom ramen för sin verksamhet bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de studenter som deltar i eller söker till verksamheten. I detta arbete ingår att varje år upprätta en likabehandlingsplan (3 kap. 16 § diskrimineringslagen).

Utskottet ser ej skäl att se över lagstiftningen.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2011/12:Ub460 yrkande 10 och 2011/12:Ub495 yrkande 12.

Invandrade akademiker

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om invandrade akademiker.

Jämför reservation 13 (S).

Motionen

Enligt Socialdemokraternas kommittémotion 2011/12:460 yrkande 9 bör det utvecklas ett nytt och snabbt spår in på högskolan för invandrade akademiker med intensivkurser i svenska, gärna i kombination med kompletterande utbildning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att frågan om invandrade akademiker som lyfts i motionen är ytterst angelägen, inte minst för den framtida kompetensförsörjningen i Sverige.

Hösten 2011 behandlade utskottet regeringens skrivelse 2011/12:9 Riksrevisionens rapport om statliga insatser för akademiker med utländsk utbildning som överlämnats till riksdagen med anledning av Riksrevisionens granskningsrapport Statliga insatser för akademiker med utländsk utbildning – förutsägbara, ändamålsenliga och effektiva? (RiR 2011:16). Utskottet uttalade då i sitt betänkande (2011/12:UbU6) bl.a. att åtgärder som bidrar till att kompetensen hos akademiker med utländsk utbildning bättre kan tas till vara är angelägna.

Utskottet vill anföra att möjligheterna till kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen har ökat under 2000-talet. Utbildningarna har under de senaste åren gått från att vara allmänna till att bli specifika för olika yrkesgrupper. Det finns kompletterande utbildningar för ett antal yrkesgrupper, bl.a. jurister, lärare, läkare och sjuksköterskor. Dessa anordnas enligt förordning (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning. Syftet med dessa utbildningar är att de ska ge studenter som har en avslutad utländsk högskoleutbildning möjlighet att avlägga en motsvarande svensk examen eller få kunskaper för att kunna få behörighet att i Sverige utöva det yrke som den utländska utbildningen har förberett dem för.

I Högskoleverkets regleringsbrev för 2012 ger regeringen verket flera uppdrag som rör invandrade akademiker.

Högskoleverket ska genomföra en kartläggning och analys av olika former av kompletterande högskoleutbildningar för utländska akademiker. Kartläggningen ska omfatta samtliga universitet och högskolor och inte enbart de som på uppdrag av regeringen anordnar sådana utbildningar. Kartläggningen ska bl.a. innehålla uppgifter dels om utbildningarnas omfattning och studentantal, dels om innehållet i utbildningarna och hur de finansieras. Vidare ska Högskoleverket redovisa i vilken omfattning de som har genomgått kompletterande högskoleutbildning för utländska akademiker har fått ett arbete som är relevant för utbildningen alternativt fortsatt med studier. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 16 april 2012.

Högskoleverket har också ett stående uppdrag att sprida information om högskolestudier i syfte att underlätta etablering på arbetsmarknaden för nyanlända invandrade. Verket ska redovisa och kommentera sina informationsinsatser. Verket ska också redovisa vilka insatser som har vidtagits för att stärka verkets samarbete med myndigheter och studie- och yrkesvägledningsfunktioner som vänder sig till personer som vill få sin utländska högskoleutbildning bedömd.

Vidare ska det av Högskoleverkets redovisning av arbetet med att bedöma utländsk högskoleutbildning framgå hur många ärenden som har inkommit och avgjorts, vilka typer av s.k. erkännandearenden man har haft och vilka åtgärder som har vidtagits för att ytterligare effektivisera ärendehanläggningen.

I Högskoleverkets uppdrag att bedöma utländsk högre utbildning ska verket vidareutveckla metoder för sådana bedömningar. I detta arbete ska Högskoleverket samverka med andra myndigheter som har kunskap och erfarenhet från bedömning av utländsk utbildning, såsom Verket för högskoleservice, Myndigheten för yrkeshögskolan, Statens skolverk samt universitet och högskolor i syfte att förbättra och stärka samordningen av bedömning av utländsk utbildning. Denna samverkan ska Högskoleverket redovisa i årsredovisningen. Högskoleverket ska också i årsredovisningen

redogöra för hur verket har bistått andra myndigheter och organisationer med kunskaper vid tillgodoräknande och erkännande av utländsk högre utbildning.

Av regeringens skrivelse 2011/12:9 framgår att regeringen kommer att behandla frågan om insatser för akademiker med utländsk utbildning i arbetet med en samlad strategi för integration som regeringen avser att presentera i samband med budgetpropositionen för 2013.

Mot bakgrund av det arbete och uppdrag som pågår avstyrker utskottet motion 2011/12:460 yrkande 9.

Framtida förstärkningar av vissa utbildningar och lärosäten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om utbyggnad av högskolan och framtida förstärkningar av vissa utbildningar och lärosäten.

Jämför reservation 14 (SD).

Motionerna

I den enskilda motionen 2011/12:Ub297 (S) framhålls särskilt behoven på Högskolan i Jönköping.

Den enskilda motionen 2011/12:Ub306 (S) handlar om Högskolan i Skövde och möjligheterna att möta det regionala behovet inom olika yrkesområden.

I den enskilda motionen 2011/12:Ub374 (S) understryks högskolans betydelse för utbildningsnivån i Gävleborgs län. Vid fördelning av statliga resurser till högskolorna i landet måste fördelningen baseras på behov och tillväxtpotentialer.

Enligt de enskilda motionerna 2011/12:Ub384 (S) och 2011/12:Ub388 (S) bör antalet platser på läkarutbildningen ses över.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub395 (S) bör fler utbildningsplatser för tandläkare övervägas.

Stockholms Musikpedagogiska Institut (SMI) bör enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub439 (S) tilldelas ett utökat antal utbildningsplatser inom den ram för lärarutbildning och forskning som finns till förfogande.

I den enskilda motionen 2011/12:Ub499 (S) behandlas Högskolan Väst och dess utbildningsvolym.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub515 (S) behövs det fortsatta satsningar på universitet, högskolor och forskning i Västsverige.

I den enskilda motionen 2011/12:T445 (S) yrkande 5 anförs betydelsen av utbildning för Dalslands utveckling. Möjligheterna till högskoleutbildning är av central betydelse för den regionala utvecklingen. De regionala högskolorna och universiteten är viktiga

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub278 (M) behövs en översyn vad gäller ett ökat antal platser i läkarutbildningen.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub490 (M) bör regeringen se över vad som skulle kunna göras för att bl.a. öka mängden tillgängliga dövtolkar.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub354 (FP) behöver Sverige ta fram en nationell incitamentsstruktur för samverkan mellan dagens universitet och högskolor. Örebro universitet kan utvecklas till ett nav för samverkan mellan flera lärosäten i regionen.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub380 (FP) bör regeringen prioritera insatser som kan säkerställa att de nationella minoritetsspråken, i synnerhet finska men också romani, säkerställs och kan erbjudas inom ramen för utbildningsväsendet. Uppdraget skulle med fördel kunna ges som ett specialuppdrag till Mälardalens högskola att utveckla detta vidare.

I den enskilda motionen 2011/12:Ub223 (KD) anförs att teckenspråket är erkänt som dövas första språk och att det även är erkänt som ett språk bland andra som kan läsas i grundskola och gymnasium. Trots detta verkar det saknas tillräckliga lärarresurser för att tillgodose de dövas behov. En översyn behöver därför göras av behovet av en sådan utbildning.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub445 (KD) är det viktigt att utreda möjligheterna att stimulera till utbildning och val av yrket skolpsykolog, för att tillgodose det ökade behovet inom speciellt elevhälsan.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid flera tillfällen behandlat liknande motionsyrkanden.

När det gäller frågan om en ytterligare utbyggnad av högskolan vill utskottet åter erinra om att en av de stora satsningar som regeringen och riksdagen beslutade om inom utbildningsområdet för 2010 och 2011 var den tillfälliga satsningen på 10 000 nya platser vid 25 universitet och högskolor, till en kostnad om totalt 700 miljoner kronor per år (prop. 2009/10:1, bet. 2009/10:UbU1, rskr. 2009/10:126). Utbildningsplatserna fördelades framför allt mot bakgrund av de bedömningar som lärosätena själva gjorde av möjligheterna att med bibehållen kvalitet tillfälligt öka antalet platser. Utskottet välkomnade denna satsning och ansåg den vara tillräcklig utifrån de givna förutsättningarna (bet. 2009/10:UbU1 s. 47). Utskottet framhöll också att en utbyggnad av högskolan alltid bör ske med bibehållen kvalitet.

Den tillfälliga satsningen upphör 2012 i enlighet med den bedömning som gjordes i samma proposition. Under 2012 görs dock ingen neddragning av anslagen till universitet och högskolor med anledning av införan-

det av studieavgifter för studenter från länder utanför EES och Schweiz. En sådan neddragning gjordes 2011. För 2012 skulle beloppet utgöra ca 330 miljoner kronor, vilket motsvarar ca 4 500 platser.

En fråga utskottet särskilt lyfte fram – med anledning av budgetpropositionen för 2012 – i sitt budgetbetänkande hösten 2011 (bet. 2011/12:UbU1 s. 71–73) var att det är angeläget med ökad dimensionering av vissa utbildningar. Studenternas efterfrågan av utbildningar och lärosäten samt arbetsmarknadens uttalade behov av välutbildad arbetskraft bör bättre återspeglas i högskolans dimensionering och utbud. Det handlar om fortsatt utbyggnad av läkarutbildning, tandläkarutbildning, sjuksköterskeutbildning och civilingenjörsutbildning. En sådan utbyggnad föreslogs i propositionen delvis finansieras genom omfördelningar mellan lärosäten. Härtill kommer behov av omfördelning av platser för att hålla uppe dimensioneringen av lärar- och förskollärarytbildningarna.

En sådan utbyggnad av några utbildningar innebär inte någon total volymökning av den högre utbildningen, men när de aktuella utbildningarna blir fullt utbyggda ökar de med 2 435 helårsstudenter (fullt utbyggda år 2017). Kostnaden beräknas uppgå till 39,5 miljoner kronor 2012. Regeringen avser att återkomma i budgetpropositionen för 2013 med förslag på närmare utformning av ytterligare utbyggnad av ingenjör- och vårdutbildningar från 2013. Utskottet delade regeringens uppfattning att det är angeläget att resurserna används på ett effektivt sätt. Lärosätena bör därför utnyttja sina egna möjligheter till interna prioriteringar och omfördelningar.

Vad gäller yrkanden om att utöka antalet platser på läkarutbildningen konstaterar utskottet att antalet platser har ökat varje år sedan 2006. Under 2009 byggdes läkarutbildningen ut med 110 nybörjarplatser. Hösten 2009 beslutade riksdagen om en ytterligare utbyggnad av läkarutbildningen under 2010 med 30 nybörjarplatser (prop. 2009/10:1, bet. 2009/10:UbU1, rskr. 2009/10:126). Därtill startade Örebro universitet en läkarutbildning under vårterminen 2011.

Läkarutbildningen ska utökas med motsvarande 50 nybörjarplatser höstterminen 2012. Till Lunds universitet respektive Umeå universitet fördelas medel motsvarande 10 nybörjarplatser var. Till Uppsala universitet, Göteborgs universitet, Linköpings universitet, Karolinska Institutet respektive Örebro universitet fördelas medel motsvarande 6 nybörjarplatser var. Regeringen överväger vidare att i kommande budgetpropositioner lämna förslag på att ytterligare utöka läkarutbildningen med i storleksordningen 250 nybörjarplatser. Utökningen bör fördelas på alla lärosäten med läkarutbildning, vilket om platserna fördelas proportionellt skulle motsvara ca 35 nybörjarplatser per lärosäte med läkarutbildning (bet. 2011/12:UbU1 s. 92–93).

När det gäller tandläkarutbildningen har den byggts ut kontinuerligt sedan 2007. Enligt budgetpropositionen för 2012 beräknas ökningen innebära totalt 200 fler helårsstudenter när utbildningen är fullt utbyggd 2013 (prop. 2011/12:1 utg.omr. s. 251–252).

Utskottet har flera gånger avstyrkt yrkanden om fler utbildade tecken-
språklärare, se t.ex. betänkande 2009/10:UbU13 (s. 12). Utskottet har
hänvisat till befintliga utbildningar och bl.a. till att universitet och högsko-
lor ansvarar för utbudet av högskoleutbildningar.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2011/12:Ub223,
2011/12:Ub278, 2011/12:Ub297, 2011/12:Ub306, 2011/12:Ub354, 2011/12:
Ub374, 2011/12:Ub384, 2011/12:Ub388, 2011/12:Ub395, 2011/12:Ub439,
2011/12:Ub445, 2011/12:Ub499, 2011/12:Ub515 och 2011/12:T445
yrkande 5.

Nya högskoleutbildningar m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om nya högskoleutbildningar
m.m.

Jämför reservationerna 15 (S), 16 (MP) och 17 (V).

Motionerna

Socialdemokraternas kommittémotion 2011/12:Kr297 yrkandena 26 och 27
handlar om att stödja en utveckling så att elitidrottare kan kombinera
idrott och studier. Elitidrottare bör ges särskilda förutsättningar för högsko-
lestudier. Regeringen bör se över möjligheten att inrätta ett samlat natio-
nellt program för idrottsmäns möjligheter till yrkeskarriär.

Det är enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub385 (S) angeläget att ge
Södertörns högskola status som universitet.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub437 (S) bör folkrättsliga insti-
tutioner, såsom World Maritime University (WMU), ges rätt att utfärda
examina.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub471 (S) yrkande 2 behövs det
specialinriktade högre utbildningar för hotell- och restaurangnäringen.

Enligt den enskilda motion 2011/12:Ub241 (M) yrkande 3 bör möjlighe-
ten att förlägga fler utbildningar inom livsmedelsproduktion till Skaraborg
ses över.

I motion 2011/12:Ub242 (M) yrkande 1 anförs att möjligheten att på
försök förlägga en högskola för långsamt lärande till Mariestad bör ses
över. Mariestads kommun har i samarbete med Göteborgs universitet arbe-
tat med att ta fram en helt ny studiemöjlighet för begåvningshandikappade.
Utbildningarna kommer i huvudsak att vara inom områdena trädgård och
byggnadsvård.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub312 (M) bör ackreditering av
World Maritime University i Malmö ske.

I den enskilda motionen 2011/12:Ub318 (M) framhålls vikten av en pro-
fessur inom området kultur och hälsa.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub352 (M) har Högskolan i Gävle ambitioner att utvecklas till ett universitet. Ett sätt att nå dit kan vara att Högskolan i Gävle inleder ett nära samarbete med Uppsala universitet. En annan möjlig lösning är att Högskolan i Gävle i förlängningen skulle kunna bli en del av Uppsala universitet. En översyn av ett framtida samarbete dem emellan bör göras.

I den enskilda motionen 2011/12:Ub430 (M) yrkande 1 anförs det att universitet behöver hålla en hög standard för att ha trovärdighet. Regeringen bör därför se över landets samtliga lärosäten med universitetsstatus för att utreda varje universitets kompetens, kapacitet och kvalitet. Vidare begärs i yrkande 2 att Södertörns högskola får universitetsstatus.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub343 (MP) bör regeringen i samarbete med de svenska Waldorfskolornas samarbetsorganisation, Waldorfskolofederationen, agera skyndsamt för att säkerställa att det skapas en svensk Waldorfläroarbildning.

För att säkerställa en hög kompetensnivå vore det enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub209 (FP) önskvärt med en egen utbildningsväg för handläggare vid Försäkringskassan.

Vänsterpartiet anför i sin kommittémotion 2011/12:Sf241 yrkande 59 att det bör inrättas en professur i migrationsrätt vid lämpligt universitet. En sådan professur skulle vara viktig för en högkvalitativ utbildning inom migrationsrätten, bl.a. genom den satsning på forskning inom området som härigenom skulle främjas.

I den enskilda motionen 2011/12:Ub256 (KD) framför motionären att det bör utredas hur möjligheter kan skapas för elitidrottare att kombinera högre studier med elitidrottssatsningar. Trots att det finns ett väl utbyggt system på gymnasienivå finns det inget motsvarande inom högre utbildning.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub279 (KD) bör förutsättningarna för en utbildning i religionsvetenskap för döva och hörselskadade utredas. Örebro teologiska högskola kan enligt motionärerna i samverkan med Örebro universitet erbjuda hög kvalitet som utbildningscenter.

Utskottets ställningstagande

Vad gäller yrkanden om inrättande av nya utbildningar konstaterar utskottet att ansvaret för högskolans utbildningsutbud, inklusive start av nya utbildningar, huvudsakligen ligger hos landets lärosäten.

Utskottet vill också erinra om att Högskoleverket enligt 1 kap. 12 § högskolelagen (1992:1434) beslutar om tillstånd att utfärda examina på forskarnivå för högskolor, som inte är universitet, och på grundnivå och avancerad nivå för universitet och högskolor. Enskilda utbildningsanordnare ansöker om examenstillstånd hos Utbildningsdepartementet.

Utskottet anser att de högskolor som inte är universitet ska kunna ges möjlighet att utfärda examina på forskarnivå inom områden där de har särskilt goda förutsättningar. Våren 2009 beslutade riksdagen om en ny

ordning för beslut om tillstånd att utfärda examen inom forskarutbildningen. I propositionen Forskarutbildning med profilering och kvalitet (prop. 2008/09:134) föreslog regeringen att alla högskolor ska ha möjlighet att ansöka om tillstånd att utfärda examina på forskarnivå. Riksdagen beslutade den 10 juni 2009 i enlighet med regeringens förslag (bet. 2008/09:UbU18, rskr. 2008/09:276). Examenstillstånd kan efter ansökan och prövning ges inom avgränsade områden som är smalare än de tidigare vetenskapsområdena. Högskoleverket beslutar om sådana tillstånd. Tillståndet att utfärda en examen på forskarnivå inom ett visst område kan också dras in för såväl universitet som högskolor, om det finns brister i utbildningens kvalitet. Den nya lagstiftningen trädde i kraft den 1 januari 2010.

Frågan om universitetsstatus togs upp i samma ärende som ovan (prop. 2008/09:134, bet. 2008/09:UbU18, rskr. 2008/09:276). Mot bakgrund av dels de nya möjligheterna för högskolorna att söka tillstånd att utfärda examina på forskarnivå, dels en bedömning av vad som är forskningsstrategiskt lämpligt och statsfinansiellt möjligt, föreslog regeringen att riksdagens tidigare ställningstagande beträffande universitetsbegreppet och förutsättningarna för att ett statligt lärosäte ska få benämnas universitet inte längre skulle gälla. Det innebar att den ditillsvarande ordningen för lärosätenas ansökan om universitetsstatus skulle tas bort. Av dessa skäl skulle regeringen inte heller bifalla redan inkomna ansökningar om universitetsstatus.

Utskottet delade även regeringens bedömning att det inte är aktuellt med uppbyggnad av nya universitet och uttalade (bet. 2008/09:UbU18 s. 18–19) bl.a. att de nya möjligheterna för högskolorna att dels få tillstånd att utfärda examina på forskarnivå, dels höja sina forskningsanslag genom att presterat hög kvalitet sammantaget gör att de skäl som främst legat bakom ansökningarna om universitetsstatus inte längre finns kvar.

Utskottet ansåg att högskolorna fått nya goda förutsättningar att profilera sig och koncentrera sina resurser till att uppnå en kvalitet som i sin tur leder till nya resurser. Utskottet ville också understryka att det naturligtvis inte finns något som hindrar riksdagen eller regeringen från att i framtiden göra bedömningen att särskilda resurser ska satsas på att bygga ut något eller några lärosäten till universitet.

De ställningstaganden regeringen och riksdagen gjorde om universitetsstatus i proposition 2008/09:134 gäller fortfarande.

Frågan om samarbeten och samgåenden mellan lärosäten har aktualiserats i budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1 s. 62–63). För att kunna nå en ökad kvalitet i högre utbildning och forskning är det enligt regeringens uppfattning nödvändigt med en ökad koncentration av kompetens genom att lärosätena profilerar sig och utvecklar samverkan med varandra. På så sätt kan utbildnings- och forskningsmiljöerna stärkas och lärosätenas konkurrenskraft öka, sårbarheten minska samtidigt som resurserna utnyttjas effektivare. Regeringen understryker i propositionen att

förstklassig utbildning och forskning kan bedrivas vid såväl större som mindre lärosäten. Utbildning bör enligt regeringens mening finnas på många platser i landet, för att på så sätt underlätta för fler att studera.

Samtidigt har flera lärosäten en verksamhet som riskerar att bli känslig för omvärldsförändringar. Det gäller t.ex. lärosäten med en hög andel tredjelandsstudenter, hög andel distansstudenter eller med ett utbildningsutbud med en stor koncentration av enskilda större utbildningar som har fått kritik i Högskoleverket verkets utvärderingar, exempelvis lärar- och sjuksköterskeutbildningar. Förändringar av organisationen bör bygga på lärosätens egna bedömningar och på frivillighet. På framställan från lärosäten kommer regeringen att kunna stödja frivilliga sammanslagningar av lärosäten. Totalt har 20 miljoner kronor avsatts för 2012 och regeringen beräknar att 75 miljoner kronor avsätts kommande år för detta ändamål. Utskottet delar regeringens bedömningar.

Beslut om att anställa professorer fattas av respektive lärosäte.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2011/12:Kr297 yrkandena 26 och 27, 2011/12:Ub209, 2011/12:Ub256, 2011/12:Ub385, 2011/12:Ub437, 2011/12:Ub471 yrkande 2, 2011/12:Ub241 yrkande 3, 2011/12:Ub242 yrkande 1, 2011/12:Ub279, 2011/12:Ub312, 2011/12:Ub318, 2011/12:Ub343, 2011/12:Ub352, 2011/12:Ub430 yrkande 1 och 2011/12:Sf241 yrkande 59.

Högskoleutbildningarnas innehåll

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om högskoleutbildningarnas innehåll.

Jämför reservationerna 18 (SD) och 19 (SD).

Motionerna

Utbildningarna till lärare, polis och jurist ska genomsyras av ett genusperspektiv enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub230 (S). Om dessa yrkesgrupper har med sig ett genusperspektiv ut i yrkeslivet kommer samhället att ta ytterligare steg mot ett mer jämställt samhälle.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub237 (S) bör behovet av utbildning i demens- och äldrefrågor i läkarutbildningen ses över. Utvecklingen av läkarutbildningen, liksom forskningen om äldre och deras vårdbehov, kan med fördel förläggas till Umeå universitet.

I den enskilda motionen 2011/12:Ub325 (S) anförs att inslagen av geriatrik ska utökas i läkarutbildningen för att möta framtidens behov.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub482 (S) yrkande 4 måste kunskapen om hbt-personers situation öka. Ett förtydligande av examensordningen i högskoleförordningen bör därför göras för exempelvis följande yrkesexamina: läkar-, psykolog- och sjuksköterskeexamen och socionomexamen.

I den enskilda motionen 2011/12:Ju306 (S) yrkande 3 anförs att kunskap om barns rättigheter och inte minst sexuella övergrepp, innefattande kommersiell sexuell exploatering, bör införas på alla utbildningar där studenter i sin framtida yrkesutövning kommer att komma i kontakt med barn, bl.a. utbildning till polis, jurist, socionom, lärare, tandläkare och läkare.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub317 (M) bör möjligheten till en nationell strategi för att specialistutbilda sjuksköterskor ses över. I dag saknas en nationell handlingsplan bl.a. för hur fortsatt tillgång till speciallistsjuksköterskor ska säkerställas.

Det behövs enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub351 (M) ett ökat inslag av entreprenörskap inom vårdutbildningar på högskola och universitet.

Enligt motion 2011/12:So572 (M) yrkande 1 behövs en personalförsörjningsstrategi för hälso- och sjukvården. Man behöver se över försörjningen och utbildningen av all hälso- och sjukvårdspersonal, särskilt för läkare.

I den enskilda motionen 2011/12:Ub266 (FP) begärs en utredning om utbildning i coaching och sorgeterapi.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub222 (KD) bör regeringen göra en utvärdering av sjuksköterskeutbildningen i förhållande till de kompetenskrav som dagens sjukvård ställer.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub224 (KD) finns behov av en översyn av utbildningskraven för socionomer i syfte att bemöta våldsutsatta på ett bättre sätt.

I motion 2011/12:Ub225 (KD) uppmärksammas behovet av utbildning inom geriatrik.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub427 (KD) bör regeringen skyndsamt göra en översyn av examensmålen för socionomutbildningen mot bakgrund av att många socionomer enligt en undersökning som Akademikerförbundet SSR gjorde 2010 inte anser sig ha tillräcklig kompetens.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub447 (KD) bör det införas ett obligatoriskt utbildningsmoment i suicidprevention och omhändertagande av suicidnära personer i alla högskoleutbildningar som leder till ett yrke där man möter människor i utsatta situationer.

I den enskilda motionen 2011/12:MJ308 (KD) yrkande 6 anförs att alla studenter på de utbildningar där djurförsök traditionellt förekommer bör få grundläggande utbildning om alternativa metoder.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:So442 (KD) yrkande 3 finns det behov av en bättre och mer samstämmig utbildning av dem som i sin yrkesutövning möter människor med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Det saknas bl.a. genomtänkta samverkansprogram mellan bl.a. Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och andra relevanta aktörer.

Utskottets ställningstagande

Examinas omfattning och mål framgår av högskoleförordningens (1993:100) examensordning (bilaga 2 till förordningen) som beslutas av regeringen. Här anges vilka krav som ska uppfyllas för respektive examen (examensbeskrivning), exempelvis för läkare och socionomer.

Enligt examensordningen ska t.ex. läkare och sjuksköterskor ha kunskap om förhållanden i samhället som påverkar barns, kvinnors och mäns hälsa. För juristexamen ska studenten visa kunskap om sådana samhälls- och familjeförhållanden som påverkar mäns och kvinnors livsbetingelser.

Det är lärosätenas ansvar hur utbildningsprogram ska läggas upp och vad olika kurser ska innehålla.

Utskottet har flera gånger behandlat liknande yrkanden om högskoleutbildningars innehåll. Utskottet har tidigare uttalat (senast i bet. 2010/11: UbU11 s. 15) att examensordningen för vissa utbildningar inte bör innehålla krav på kunskaper om homosexuella, bisexuella och transpersoner (hbt-kunskap). En av utgångspunkterna för den nya examensordning som infördes 2007 var att den inte skulle uppställa krav på kunskaper om specifika grupper i befolkningen utan i stället innehålla krav med generell giltighet. Ansvaret för att avgöra i vilken omfattning som hbt-kunskap ska ingå i olika utbildningar ligger hos universitet och högskolor.

Det är de ansvariga lärosätenas uppgift att besluta om det närmare innehållet i tandläkar- och läkarutbildningen, exempelvis när det gäller utbildning i geriatrik. Högskoleverkets uppgift är att utvärdera högskoleutbildningarnas kvalitet.

Vad gäller läkarutbildningen har regeringen tillsatt en särskild utredare (dir. 2011:96) som ska göra en översyn av den svenska läkarutbildningen och allmäntjänstgöringen som sammantaget leder fram till läkarlegitimation.

Utredaren ska analysera de behov av förändringar som finns, bl.a. när det gäller längden på utbildningen och ansvarsfördelning, och lämna förslag till förbättringar. Utredaren ska också analysera det framtida kompetensbehovet för läkare och föreslå vilka krav som ska ställas för läkarlegitimation. Syftet med översynen är att utbildningen av läkare fram till legitimation ska få en tydlig, samlad uppläggning och bättre stämma överens med vårdens behov. Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2012.

När det gäller sjuksköterskors specialistutbildning har Högskoleverket haft i uppdrag att föreslå hur specialistsjuksköterskeexamen bör utformas för att skapa förutsättningar för att utbildningen ska kunna följa kunskapsutvecklingen inom vården (U2009/3072/UH). I uppdraget ingick att föreslå hur förändringar av befintliga inriktningar och införandet av nya inriktningar på specialistsjuksköterskeutbildningen bör hanteras. Uppdraget redovisades i rapporten Sjuksköterskors specialistutbildning – vilket slags examen? (rapport 2010:5 R).

Rapporten har remitterats och är under beredning i Utbildningsdepartementet (dnr U2010/2149/UH). Ett förslag om ändrad examensbeskrivning för specialistsjuksköterskeexamen har också remitterats (U2011/3579/UH) och är under beredning.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2011/12:Ub222, 2011/12:Ub224, 2011/12:Ub225, 2011/12:Ub230, 2011/12:Ub237, 2011/12:Ub293, 2011/12:Ub317, 2011/12:Ub325, 2011/12:Ub351, 2011/12:Ub427, 2011/12:Ub447, 2011/12:Ub482 yrkande 4, 2011/12:Ju306 yrkande 3, 2011/12:MJ308 yrkande 6, 2011/12:So442 yrkande 3 och 2011/12:So572 yrkande 1.

Lärarytbildningen och lärarytlegitimation

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om lärarytbildningen och lärarytlegitimation.

Jämför reservationerna 20 (SD), 21 (SD) och 22 (SD).

Motionerna

Enligt den enskilda motionen 2011/12Ub217 (S) bör det finnas undervisning i utomhuspedagogik på lärarytutbildningar.

Motionärerna anser i den enskilda motionen 2011/12: Ub238 (S) att möjligheten för förskolläraryt- och lärarytstudierande att läsa teckenspråk som tillval i studierna bör stärkas.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub246 (S) bör sex- och samlevnadsundervisningen ingå och förbättras i lärarytutbildningen.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub248 (S) yrkande 2 finns ett behov av att lärarytutbildningen tar upp medier och it.

I den enskilda motionen 2011/12:Ub402 (S) anförs att introduktionsåret bör kvalitetsssäkras.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub441 (S) bör genusvetenskapens betydelse i lärarytutbildningarna uppmärksammas och enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub482 (S) yrkande 3 bör hbt-kunskap ingå i lärarytutbildningen.

I den enskilda motionen 2011/12:Ub262 (M) yrkande 1 bör lärarytutbildningarna ovillkorligen lära ut it som pedagogiskt verktyg.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub311 (M) bör regeringen se över möjligheten att införa utbildning i brott mot barn som en obligatorisk del i läraryt- och socionomutbildningarna.

Motionärerna anser i den enskilda motionen 2011/12:Ub434 (M) att regeringen bör se över hur man kan garantera att alla förskoleläraryt och läraryt innehåller god kompetens om adhd och dyslexi.

I den enskilda motionen 2011/12:Ub496 (MP) begärs att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag på hur ett normkritiskt pedagogiskt arbete bättre kan genomsyra lärarutbildningen samt fortbildningar av yrkesverksamma inom skolan.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub485 (SD) bör behovet av ledarskapsutbildning på lärarutbildningen utredas. Förmedlandet av kunskap till eleverna förutsätter bl.a. att läraren har tillräckliga kunskaper och kompetens om hur man agerar som ledare i en grupp.

Enligt motionärerna i den enskilda motionen 2011/12:Ub486 (SD) bör regeringen tillsätta en utredning med syfte att presentera konkreta förslag på hur den nordiska språkförståelsen ska kunna förbättras. Kunskap om grannspråk och grannspråksundervisning bör införas som ett krav i examensordningen för lärarexamen med inriktning på svenskämnet.

I den enskilda motionen 2011/12:Ub505 (SD) begärs ett tillkännagivande om att ta bort möjligheterna till undantag från reglerna om legitimation och betygssättning i fråga om lärarlegitimationen. Att bygga in flera undantag i det nya systemet är inte hållbart, enligt motionärerna som ser dessa undantag som ett hot mot den likvärdiga och rättvisa skolan. Inga undantag från kravet på legitimation bör tillåtas, annat än under en kortare övergångsperiod. Vidare bör inte lärare i modersmål och yrkesämnena få sätta betyg även i de fall det saknas legitimation, varför även denna möjlighet bör tas bort.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har nyligen behandlat två stora reformer som rör lärare och lärarutbildningen, nämligen reformen om en ny lärarutbildning och införandet av ett legitimationssystem för lärare och förskollärare. Utskottet har framhållit att de nya reformerna är viktiga och av stor betydelse för det svenska skolväsendet.

Utskottet har ansett att det legitimationssystem för lärare och förskollärare som införts (prop. 2010/11:20, bet. 2010/11:UbU5, rskr. 2010/11:171) kommer att öka rättssäkerheten för barnen och eleverna genom att det ställs krav på såväl kompetens som lämplighet. Det är viktigt att alla elever och barn får en trygg och utvecklande lärandemiljö så att de kan åtnjuta sina rättigheter till utbildning. Legitimationssystemet innebär också ett skydd för elever och barn om läraren eller förskolläraren visar sig olämplig i sin yrkesroll, eftersom det är möjligt att meddela varning eller återkalla en legitimation. Utskottets uppfattning har varit att legitimationssystemet kan höja kvaliteten på lärare och förskollärare och tydliggöra det individuella yrkesansvaret. Dessutom har utskottet ansett att legitimationssystemet kan bidra till högre status för yrkena och leda till att det blir attraktivare att vara lärare eller förskollärare än i dag.

Vad gäller frågan om yrkes- och modersmåls lärare kan dessa självfallet bli legitimerade. Utskottet har tidigare uttalat att det är önskvärt att vi får fler legitimerade yrkes- och modersmåls lärare (bet. 2010/11:UbU5 s. 20). Det är också önskvärt att huvudmännen anstränger sig för att anställa yrkes- och modersmåls lärare med rätt utbildning.

Utskottet har vidare i betänkandet En ny lärarutbildning (bet. 2010/11:UbU16 s. 17) bl.a. uttalat att det är angeläget att det finns alternativa vägar till läraryrket. Det är viktigt för skolans utveckling att personer med olika bakgrund och erfarenheter som vill utbilda sig till lärare bereds plats. Den kompetens som dessa individer bär med sig måste tas till vara, t.ex. genom kompletterande utbildningar, tillgodoräknande och validering. Utskottets uppfattning i denna fråga ligger fast.

När det gäller vilka områden lärarutbildningen bör omfatta vill utskottet anföra följande. I propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) som riksdagen beslutade om i april 2010 (bet. 2009/10:UbU16, rskr. 2009/10:248) gjorde regeringen bedömningen att centrala och generella kunskaper för lärare och förskollärare bör utgöra en utbildningsvetenskaplig kärna och att studier inom denna bör omfatta 60 högskolepoäng (prop. 2009/10:89).

Utskottet behandlade i sitt betänkande 2009/10:UbU16 Ny lärarutbildning propositionen och ett antal följd motioner om vilka områden lärarutbildningen bör omfatta, exempelvis frågor om genus, hbt, sex och samlevnad och hållbar utveckling. Utskottet menade liksom regeringen att flertalet av de angelägna områdena bör kunna rymmas inom den utbildningsvetenskapliga kärnan. Även principer, värderingar och metoder för hållbar utveckling borde enligt utskottet kunna integreras i olika aspekter av utbildning och lärande. Utskottet ansåg i likhet med regeringen att lärosätena bör ansvara för den närmare bedömningen av vilka kurser som bör ingå i den utbildningsvetenskapliga kärnan och för innehållet i dessa. Utskottet uttalade att det är där kompetensen finns för att avgöra vad utbildningarna i detalj ska innehålla för att en student ska uppnå målen i examensbeskrivningen. Utskottet ansåg således att det inte var en fråga för regeringen eller riksdagen. Utskottet har senare gjort samma bedömning (bet. 2010/11:UbU11 s. 17–19).

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2011/12:Ub217, 2011/12:Ub238, 2011/12:Ub246, 2011/12:Ub248 yrkande 2, 2011/12:Ub262 yrkande 1, 2011/12:Ub311, 2011/12:Ub402, 2011/12:Ub434, 2011/12:Ub441, 2011/12:Ub482 yrkande 3, 2011/12:Ub485, 2011/12:Ub486, 2011/12:Ub496 och 2011/12:Ub505.

Breddad rekrytering och tillträdesfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om meritpoäng för teckenspråk. För att inte missgynna de elever som väljer att studera teckenspråk på avancerad nivå bör ämnet enligt utskottet likställas med moderna språk i fråga om meritpoäng.

Riksdagen bifaller två motionsyrkanden med denna innebörd och avslår övriga motionsyrkanden om breddad rekrytering och tillträdesfrågor.

Jämför reservationerna 23 (S), 24 (MP), 25 (S, MP, V), 26 (S), 27 (MP) och 28 (MP).

Motionerna

Socialdemokraterna anför i sin kommittémotion 2011/12:Ub458 yrkande 17 att antagningssystemet till högre studier bör ses över i sin helhet då det blivit alltför komplicerat och kommer att leda till ökad social snedrekrytering till högre studier. En förändring av meritpoängssystemet som snarast bör göras är att kurser i modersmål också ska ge meritpoäng på samma sätt som kurser i moderna språk. Lästa kurser i språk ska värderas på samma sätt och en elev ska inte behöva välja bort att läsa modersmål för att det inte ger meritpoäng på samma sätt som kurser i moderna språk i gymnasieskolan.

I kommittémotion 2011/12:Ub460 yrkande 7 framhåller Socialdemokraterna att insatser för att öka den breddade rekryteringen måste intensifieras på nationell nivå och samtidigt intensifieras på varje lärosäte.

I samma motions yrkande 8 anføres att arbetslivserfarenhet åter ska vara meriterande vid tillträde till högskola och universitet, bl.a. som en åtgärd för att minska den sociala snedrekryteringen till högskolan.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub216 (S) bör meritvärderingen ses över för språk i gymnasieskolan.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub386 (S) har personer med neuropsykiatriska funktionshinder i högre grad än andra behov av förlängd skolgång och att komplettera sina betyg. Detta ska tas hänsyn till i antagningssystemet.

I den enskilda motionen 2011/12:Ub405 (S) yrkandena 1–3 begärs att regeringen ser över systemet med meritpoäng. Vidare bör regeringen överväga att göra arbetslivserfarenhet behörighetsgivande för studier igen.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub396 (S) bör teckenspråk i gymnasieskolan erbjudas inom ramen för moderna språk och därmed ge meritpoäng.

Miljöpartiet anför i sin kommittémotion 2011/12:Ub299 yrkandena 1–3 att meritpoäng bör ges för modersmålsstudier på samma sätt som för kurser i moderna språk. Om man över huvud taget ska ha ett meritpoängssystem och premiera språkkunskaper vid antagning till gymnasieutbildning och till högskolan anser Miljöpartiet att kunskaper som eleven tillägnat sig genom studier i modersmålet ska vara meriterande på samma sätt som moderna språk. Vidare bör fler elever ges möjlighet att få betyg i sitt modersmål genom prövning. En elev har i dag bara rätt att genomgå prövning i språk i vilka undervisning anordnas i kommunen. Miljöpartiet anser att denna begränsning ska tas bort. Elever ska ha rätt att få kunskaper i alla språk prövade oavsett om dessa erbjuds i kommunen eller ej.

Elever som studerar sitt modersmål ska enligt Miljöpartiet inte missgynnas i dagens meritpoängssystem. De elever som tar del av modersmålsundervisning motsvarande de timmar som övriga elever tar del av ett tredje språk bör belönas likvärdigt.

I samma motions yrkande 4 anför Miljöpartiet att även valet av teckenspråk ska ge meritpoäng på samma sätt som Miljöpartiet förordar det för modersmål. Samhället måste värdera alla språkkunskaper, oavsett vilket språk, lika högt.

I Miljöpartiets kommittémotion 2011/12:Ub495 yrkande 8 anför att det behövs en medveten satsning för minskad snedrekrytering till högskolorna. Inom högskolan kan mycket göras för att garantera fler studenter bättre förutsättningar i högskolan.

Det måste enligt samma motions yrkande 9 finnas fler vägar in i högre utbildning. Miljöpartiet vill utöka urvalskvoten reell kompetens.

I den enskilda motionen 2011/12:Ub219 (MP) anför att frågan om hur vi bäst kan tillvarata arbetslivserfarenhet i antagningssystemet till högre utbildning bör utredas.

Utskottets ställningstagande

Tillträdesbestämmelserna m.m.

Införandet av det nuvarande systemet och regler om grundläggande behörighet till högskolan behandlades av utskottet med anledning av propositionen Vägar till högskolan för kunskap och kvalitet (prop. 2006/07:107, bet. 2006/07:UbU17, rskr. 2006/07:202).

Frågan om grundläggande behörighet till högskolestudier genom ålder och arbetslivserfarenhet, den s.k. 25:4-regeln, behandlades av riksdagen i detta sammanhang. Utskottet tillstyrkte regeringens förslag om att 25:4-regeln skulle avskaffas med hänvisning till att regeln inneburit att det ställts olika krav om förväntade kunskaper på olika grupper av studenter.

Regeln om sökande med resultat från högskoleprovet i kombination med arbetslivserfarenhet, den s.k. HA-gruppen, behandlades likaså i betänkande 2006/07:UbU17. Utskottet ansåg att urvalsreglernas utformning bör

innebära att alla sökande oavsett ålder konkurrerar på lika villkor. Utskottet tillstyrkte därför propositionens förslag om att HA-gruppen skulle avskaffas inför antagningen till studier höstterminen 2008.

Utskottet har inte vid senare riksmöten ändrat sin uppfattning om dessa frågor. Utskottet har däremot uttalat att det är bra att korrigeringar görs när det uppstår oönskade effekter (bet. 2011/12:UbU12 s. 21–24). Utskottet vill emellertid här understryka betydelsen av att antagningssystemet och dess regelverk ses som en helhet. En förändring i regelverket bör alltid sättas i ett större sammanhang och dess konsekvenser nogta belysas.

I budgetpropositionen för 2012 anför regeringen följande om tillträdesfrågor (prop. 2011/12:1 s. 70). Vid antagningen inför höstterminen 2010 tillämpades nya urvalsregler. I fråga om några aspekter uppstod icke önskvärda konsekvenser, och regeringen har därför beslutat om vissa smärre justeringar av regelverket (se nedan om äldre betyg).

Tillträdesreglerna anpassades vidare till strukturen och innehållet i den nya gymnasieskolan där de första eleverna började hösten 2011. Kraven på grundläggande behörighet skärptes, och dessutom förenklades och renodlades systemet med meritpoäng. De elever som börjar i den nya gymnasieskolan ska inte kunna tillgodoräknas meritpoäng för s.k. områdeskurser när de söker till högskolan. I stället läggs större tyngdpunkt än tidigare på att uppmuntra elever att fördjupa sig i ämnena engelska, moderna språk och matematik.

Systemet med meritpoäng har också fått vissa oönskade konsekvenser i fråga om sökande med äldre betyg som inte kunnat tillgodoräknas meritpoäng. Regeringen har därför öppnat för att sådana sökande ska kunna tillgodoräknas vissa meritpoäng.

Regeringen beslutade den 22 december 2010 om en ändring i högskoleförordningen som innebär att Högskoleverket har ett bemyndigande att meddela föreskrifter om hur även äldre betyg ska kunna tillgodoräknas som meritpoäng (förordningen [2010:2020] om ändring i högskoleförordningen). Efter att Högskoleverket fått bemyndigandet har verket meddelat föreskrifter om hur äldre betyg ska tillgodoräknas meritpoäng. Detta har gjorts genom ändringsföreskrifter av HSVFS 2009:1 om grundläggande behörighet och urval. Föreskrifterna om meritpoäng för sådana betyg tillämpas vid antagning till utbildningar som påbörjats efter utgången av maj 2011.

Vad särskilt gäller modersmål och meritpoäng vill utskottet anföra följande. Kurser som innebär fördjupning i ämnet moderna språk är enligt högskoleförordningen (1993:100) meritkurser, dvs. sådana kurser som ger meritpoäng vid antagning till högskoleutbildning. I fråga om meritpoäng för kurser i ämnet modersmål vill utskottet peka på att elever som läser modersmål kan pröva för betyg enligt kursplanerna för moderna språk i sitt modersmål. En förutsättning för att en skolenhet ska få erbjuda prov-

ningar i en kurs är att det bedrivs undervisning i kursen (8 kap. gymnasieförordningen [2010:2039]). Man kan pröva i en annan kommun än den egna. Om prövningen görs under gymnasietiden kan betyget ge meritpoäng.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2011/12:Ub216, 2011/12:Ub219, 2011/12:Ub299 yrkandena 1–3, 2011/12:Ub386, 2011/12:Ub405 yrkandena 1–3, 2011/12:Ub458 yrkande 17 och 2011/12:Ub460 yrkande 8.

Meritpoäng för teckenspråk

Kunskaper i moderna språk är avgörande för att ett litet land som Sverige ska kunna delta i europeiskt och globalt samarbete. Det är också relevant för högskolestudier t.ex. för att kunna delta i mobilitet och kunna ta del av kurslitteratur på andra språk än svenska. Studier av moderna språk på mer avancerad nivå hade före reformen med meritpoäng minskat drastiskt i högskolan. Regering och riksdag bedömde det som angeläget att uppmuntra elever i gymnasieskolan att fortsätta sina studier i moderna språk på högre nivåer i gymnasieskolan, och antalet elever som väljer att fördjupa sina studier i exempelvis tyska och franska har ökat.

Samtidigt finns det tecken på att gymnasie- och högstadiel elever väljer bort studier i teckenspråk av strategiska skäl, då teckenspråk inte ger meritpoäng på samma sätt som moderna språk. För att inte missgynna de elever som väljer att studera teckenspråk på avancerad nivå bör ämnet enligt utskottet likställas med moderna språk i fråga om meritpoäng.

Riksdagen bör tillkännage för regeringen sin mening vad utskottet anför om meritpoäng för teckenspråk. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2011/12:Ub299 yrkande 4 och 2011/12:Ub396.

Breddad rekrytering m.m.

När det gäller breddad rekrytering anges sedan den 1 juli 2002 i högskolelagen att högskolorna aktivt ska främja och bredda rekryteringen till högskolan (1 kap. 5 §). Målet är en ökad rekrytering av socialt och etniskt underrepresenterade grupper vid högskolan (prop. 2001/02:15, bet. 2001/02:UbU4). Utskottet anser detta arbete vara mycket viktigt för den enskilde individen och för att samhället ska tillvarata de begåvningsresurser som finns.

När det gäller reell kompetens och alternativt urval kan följande sägas (prop. 2010/11:1 utg.omr. 16 s. 129). Sedan hösten 2003 har sökande kunnat uppfylla kraven på grundläggande och särskild behörighet genom bedömning av s.k. reell kompetens. Med reell kompetens avses de samlade kunskaper och färdigheter som den sökande tillägnat sig genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller genom någon annan omständighet.

Högskoleverket har i rapporten Reell kompetens vid bedömning av behörighet och tillgodoräknaden (2009:21 R) redovisat resultatet av regeringsuppdraget att följa och stödja universitets och högskolors arbete med

bedömning av reell kompetens. Högskoleverket drar slutsatsen att det saknas heltäckande lösningar vid lärosätena när det gäller bedömning av reell kompetens, däremot finns det goda exempel när det gäller vissa aspekter som krävs för att kvalitetssäkra en bedömningsprocess.

Från och med antagningen till höstterminen 2008 infördes nya bestämmelser om urval till högre utbildning. Dessa innebär att universitet och högskolor får bestämma vilka urvalsgrunder som ska användas för högst en tredjedel av platserna på en utbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare. Tidigare gällde bestämmelsen högst 20 procent av platserna.

Flertalet lärosäten använder urvalsgrunder som bestämts av högskolan, men i relativt liten skala och då främst för utbildningar inom vård, medicin och odontologi samt utbildningar med konstnärlig eller hantverksmässig inriktning. Att urvalsgrunden används i relativt liten skala beror, enligt lärosätena, bl.a. på att alla behöriga sökande har kunnat beredas plats, osäkerhet kring regelverk samt att metoden anses vara kostnadskrävande. Många lärosäten lyfter fram att det är svårt att dra några långtgående slutsatser om studenternas prestationer, studieavbrott, etc. utifrån jämförelser mellan de olika urvalsgrupperna.

Utskottet vill avslutningsvis anföra att utskottet anser att frågor om bredad rekrytering samt lärosätenas arbete med reell kompetens och av högskolorna bestämda urvalsgrunder är av stor vikt. Utskottet kommer att följa utvecklingen på dessa områden.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2011/12:Ub460 yrkande 7 och 2011/12:Ub495 yrkandena 8 och 9.

Studieavgifter för utländska studenter m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om studieavgifter för utländska studenter m.m.

Jämför reservationerna 29 (S) och 30 (MP, V).

Motionerna

Det finns enligt Socialdemokraterna administrativa murar som försvårar för studenter att komma till Sverige och påbörja sina studier. Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub324 (S) behöver regeringen därför se över regler och administration för att undanröja onödiga hinder för utländska studenter att studera vid svenska lärosäten.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub310 (M) bör lärosätena få möjlighet att inrätta lokala stipendiefonder för utländska studenter.

I kommittémotion 2011/12:Ub495 motsätter sig Miljöpartiet avgifter för utländska studenter och begär att svenska lärosäten ska bli avgiftsfria.

För att klara den internationella konkurrensen bör enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub308 (C) studieavgifterna i Sverige avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har beslutat – i enlighet med propositionen Konkurrera med kvalitet – studieavgifter för utländska studenter (prop. 2009/10:65, bet. 2009/10:UbU15, rskr. 2009/10:230) – om införande av studieavgifter för studenter från länder utanför EES-området och Schweiz för utbildningar på grundnivå och på avancerad nivå som påbörjas efter den 1 juli 2011.

Utskottet har tidigare uttalat (bet. 2009/10:UbU15 s. 14–15) och anser fortfarande att utländska studenter är en tillgång för svenska universitet och högskolor. Internationaliseringen av den högre utbildningen är bl.a. betydelsefull för att utveckla kvaliteten i undervisnings- och forskningsmiljöerna vid de svenska lärosätena. Däremot anser utskottet i likhet med regeringen att det saknas tillräckligt starka skäl att erbjuda samtliga tredje-landsstudenter skattefinansierad avgiftsfri utbildning och att svenska universitet och högskolor i högre utsträckning bör konkurrera med utländska lärosäten genom hög kvalitet och inte genom avgiftsfri utbildning. Det finns en global utbildningsmarknad som är expansiv. Det är utskottets uppfattning att Sverige ska attrahera utländska studenter genom att erbjuda utbildning av hög kvalitet, inte genom att utbildningen är avgiftsfri.

I budgetbetänkandet hösten 2011 (bet. 2011/12:UbU1 s. 87) delade utskottet regeringens ambition att ett fortsatt stort antal utländska studenter ska studera vid svenska lärosäten även efter studieavgifternas införande. Utskottet vidhåller sin uppfattning.

I enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen (prop. 2009/10:65) avsattes 30 miljoner kronor från utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning under 2011 till stipendier för studenter från tredje land. Summan ökar 2012 till 60 miljoner. Vidare avsätter regeringen sedan 2011 stipendiemedel om 30 miljoner kronor per år från utgiftsområde 7 Internationellt bistånd till studenter från länder med vilka Sverige har ett långsiktigt samarbete (prop. 2011/12:1 utg.omr. 16 s. 125).

Utskottet delar uppfattningen att det inte bör finnas onödiga administrativa hinder för utländska studenter att studera vid svenska lärosäten. Regeringen har vidtagit åtgärder för att bl.a. uppnå en bättre samordning av mottagningen av utländska studenter.

I Högskoleverkets regleringsbrev för 2012 anges att verket och Internationella programkontoret för utbildningsområdet alternerar som ordförande i Forum för internationalisering. Forum för internationalisering skapades i slutet av 2008 på Utbildningsdepartementets initiativ. Syftet är att förbättra samordningen mellan de svenska myndigheter och organisationer som berörs av och kan påverka universitetens och högskolornas internationalisering. Den myndighet som under året har agerat ordförande ska i årsredovis-

ningen redogöra för arbetet i forumet. Redogörelsen ska för 2012 särskilt avse de resultat som har uppnåtts till följd av förbättrad samordning i frågor som rör rekrytering och mottagning av utländska studenter.

Utskottet kan konstatera att regeringen noga följer utvecklingen när det gäller studieavgifter för utländska studenter.

I regleringsbrev för budgetåret 2012 avseende universitet och högskolor anges att lärosätena ska åiterrapportera om den studieavgiftsfinansierade verksamheten för tredjelandsstudenter. I årsredovisningen ska den studieavgiftsfinansierade verksamhetens omfattning redovisas. Årsredovisningen ska även innehålla en redogörelse för den studieavgiftsfinansierade verksamhetens eventuella påverkan på lärosätets övriga verksamhet. Universitet och högskolor ska redovisa antalet tredjelandsstudenter som har deltagit i utbildning inom utbytesavtal och de eventuella förändringar som har skett i utbytesavtalsverksamheten. Vidare ska lärosätena redovisa hur samarbetet med Migrationsverket har fungerat.

Vidare har regeringen i regleringsbrevet för 2012 gett Högskoleverket följande uppdrag. Med anledning av införandet av anmälnings- och studieavgifter för studenter från länder utanför EES och Schweiz, ska Högskoleverket följa upp den studieavgiftsfinansierade verksamheten vid universitet och högskolor. Uppföljningen ska innehålla uppgifter om bl.a. statistik, den studieavgiftsfinansierade verksamheten och dess eventuella påverkan på utbytesverksamheten samt information om tillsynsärenden med anledning av införandet av anmälnings- och studieavgifter.

Uppföljningen ska även inkludera statistik när det gäller studenter från ett tredjeland som har bedömts vara undantagna från skyldighet att betala studieavgift. För genomförandet av uppdraget ska Högskoleverket samråda med Internationella programkontoret för utbildningsområdet, Svenska institutet, Verket för högskoleservice, Centrala studiestödsnämnden, Migrationsverket, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser och andra berörda myndigheter och organisationer.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2011/12:Ub308, 2011/12:Ub324 och 2011/12:Ub495.

Avregistrering av inaktiva studenter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om avregistrering av inaktiva studenter.
Jämför reservation 31 (SD).

Motionerna

I de enskilda motionerna 2011/12:Ub212 (S), 2011/12:Ub289 (M) och 2011/12:Ub479 (M) anförs att det bör finnas ett regelverk som möjliggör att inaktiva studenter kan avregistreras.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att frågeställningen som tas upp i motionerna är väl värd att uppmärksamma. Utskottet vill emellertid hänvisa till att det inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) pågår arbete med att förtydliga lärosätenas möjligheter att avregistrera inaktiva studenter. Av budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1 utg.omr. 16 s. 61) framgår att regeringen beräknar att 440 miljoner kronor dras in från lärosätenas grundutbildningsanslag fr.o.m. 2013. Detta motsvarar cirka hälften av ersättningen för studenter som inte har tagit några poäng (beräkningen grundar sig på läsåret 2009/10 samt höstterminen 2010). Dessa medel bör enligt regeringen återföras till universitet och högskolor i form av kvalitetsförstärkningar.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2011/12:Ub212, 2011/12:Ub289 och 2011/12:Ub479.

Vissa övriga utbildningsfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som gäller övriga utbildningsfrågor, bl.a. om fri tentamensrätt.

Motionerna

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub500 (S) är det fortsatt viktigt att Filmarkivet i Grängesbergs verksamhet bygger på en stadig och långsiktig satsning så att man på ett bra sätt kan planera för denna viktiga verksamhet.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub481 (M) bör regeringen omgående se över möjligheten att införa fri tentamensrätt vid teoretiska utbildningar vid statliga högskolor och universitet. Tentamensrätten bör vara kopplad till en eventuell självkostnadsavgift.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har behandlat och avstyrkt liknande yrkanden vid förra riksmötet (bet. 2011/12:UbU11 s. 26–27).

Yrkanden om fri tentamensrätt har utskottet avstyrkt med motiveringen att kurser inom högskolan ofta innehåller andra obligatoriska moment än skriftlig tentamen som studenten måste fullfölja för att examineras. Utskottet har inte ändrat sin uppfattning i frågan.

Huvudmannaskapet för Filmarkivet i Grängesberg ligger i dag hos Kungliga biblioteket, och hör därmed till Utbildningsdepartementets ansvarsområde (prop. 2009/10:100, bet. 2009/10:FiU20, rskr. 2009/10:387). Utskottet har stor tilltro till att Kungliga biblioteket kommer att ge Filmarkivet i Grängesberg goda förutsättningar för att fullgöra sitt viktiga uppdrag.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2011/12:Ub481 och 2011/12:Ub500.

Studentfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om studentfrågor.

Jämför reservationerna 32 (S) och 33 (MP, V).

Motionerna

Socialdemokraterna anför i kommittémotion 2011/12:Ub460 yrkande 12 att studentinflytandet måste vara starkt och att legitimiteten för studentrepresentanterna bör värnas. Konsekvenserna av avvecklingen av kårobligatoriet och formerna för hur studentinflytandet kan säkras långsiktigt och utan stark beroendeställning till vare sig staten eller lärosätena bör därför ses över.

Enligt den enskilda motionen 2011/12:Ub204 (S) bör konsekvenserna av kårobligatoriets avskaffande för studentinflytandet på högskolor och universitet följas upp.

Miljöpartiet anför i sin kommittémotion 2011/12:Ub495 yrkandena 4 och 19–20 att ett ökat studentinflytande ger en ökad kvalitet i den högre utbildningen. Ett aktivt arbete med såväl förebyggande som åtgärdande insatser för studenters arbetsmiljö på universitet och högskolor är enligt Miljöpartiet viktigt ur såväl ett kvalitetsperspektiv som ett rättighetsperspektiv. Studenthälsan på universitet och högskolor ska vara certifierad, och nationella kvalitetskriterier bör tas fram. Miljöpartiet understryker vikten av relevant könsuppdelad statistik över studenters arbetsmiljö.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har beslutat att avskaffa kårobligatoriet fr.o.m. den 1 juli 2010 (prop. 2008/09:154, bet. 2008/09:UbU14, rskr. 2008/09:275). I stället har ett modernt system för studentinflytande införts. För att säkerställa en struktur för studenternas medverkan i lärosätets kvalitetsarbete har regeringen och riksdagen ansett att denna verksamhet bör stödjas med statsbidrag.

Utskottet anser att studentkårer och nationer bedriver en synnerligen viktig verksamhet. Utgångspunkten är att studentkårerna kan finansiera en stor del av sin verksamhet, vad gäller såväl studentinflytande som annan verksamhet, med frivilliga medlemsavgifter eller på annat sätt. Även universitet och högskolor bör inom ramen för anslaget till utbildning och forskning kunna stödja studentkårerna finansiellt.

Vidare har lärosätenas ansvar för vissa studiesociala frågor ytterligare förtydligats. Universiteten och högskolorna har ett tydligt ansvar för sådana studiesociala insatser som är direkt kopplade till studenternas studieförhållanden.

Universiteten och högskolorna bedriver, ofta tillsammans med studentföreningar, omfattande studiesocial verksamhet. När kårernas huvudsakliga syfte blivit mer preciserat bör också lärosätenas ansvar för studenternas studiesociala situation förtydligas. I den proposition som ligger till grund för reformen görs en uppräkningslista av studiesocial verksamhet som universitet och högskolor ska ta ansvar för (prop. 2008/09:154 s. 47 f.). Det gäller information och råd som rör vissa frågor, mottagningsverksamhet och arbetslivskontakter – enligt utskottets mening sådan verksamhet som det är naturligt att lärosätena tar ansvar för. Universiteten och högskolorna kan även framöver uppdras åt studentkårerna att bedriva viss studiesocial verksamhet.

År 2011 var det första året helt utan kårobligatorium vid de statliga universiteten och högskolorna. Utskottet har tidigare uttalat att det är övertygande om att ett frivilligt deltagande kommer att stärka kårernas legitimitet och ha en positiv inverkan på studentinflytandet (bet. 2011/12:UbU12 s. 28–29).

Högskoleverket publicerade 2010 rapporten Kårobligatoriet – en kartläggning (2010:14 R). Av rapporten framgår sammanfattningsvis att det är svårt att förutse hur förändringarna, från ett kårobligatorium till frivilligt kårmedlemskap och den ökade friheten för lärosätena, kommer att påverka studentinflytandet och studentkårernas verksamhet.

Regeringen har för närvarande inga planer på att initiera en uppföljning eller utvärdering av reformen, och utskottet anser att det vore för tidigt att nu följa upp denna nyligen genomförda förändring.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2011/12:Ub204, 2011/12:Ub460 yrkande 12 och 2011/12:Ub495 yrkandena 4 och 19–20.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Övergripande högskolefrågor, punkt 1 (S)

av Ibrahim Baylan (S), Louise Malmström (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub460 yrkande 1 och avslår motionerna 2011/12:Ub244 yrkande 2, 2011/12:Ub277 och 2011/12:Ub466.

Ställningstagande

Sverige ska vara en ledande kunskaps- och forskningsnation. Utbildning och forskning har central betydelse för välfärdens tillväxt och utveckling. Satsningar på utbildning på alla nivåer bryter väg för kunskapsbaserad ekonomi. För att nå dit måste vi öka investeringarna i högre utbildning och öka samverkan mellan stat, näringsliv, fackliga organisationer, universitet och högskolor.

Utbildning är en avgörande förutsättning för att befästa demokratin och utjämna olikheter i fördelningen av välfärd, inflytande och möjligheter till att aktivt delta i samhället. Alla människors rätt till kunskap och utveckling är utgångspunkten. Kunskapssamhället ska stå öppet för alla.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

2. Resursfördelningssystemet, punkt 2 (S, SD)

av Ibrahim Baylan (S), Louise Malmström (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S), Richard Jomshof (SD) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub460 yrkande 3 och avslår motion 2011/12:Ub495 yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Vi är positiva till att delar av anslagen till grundutbildning fördelas efter nationella kvalitetskriterier. Det främjar utveckling och kan även ge en bättre information till studenterna om var kvaliteten är särskilt god.

Det var dock ett misstag av regeringen att förkasta den modell som arbetades fram i nära samarbete mellan Högskoleverket, lärosäten och universitetslärares och studenternas företrädare. För att kunna kombinera respekt för högskolor och universitetsfrihet med medborgarnas krav på att skatte-medlen används effektivt är det nödvändigt att staten både sätter upp principer för resursfördelning och är lyhörd och anstränger sig för att dessa principer är begripliga, förutsägbara och har förankring och förståelse bland lärosätena. Vi är också kritiska till själva innehållet i de kriterier regeringspartierna beslutat om. Kriterierna lägger alltför litet fokus på själva utbildningarnas kvalitet och genomförande, trots att den breda majoriteten inom sektorn inte motsatt sig, utan tvärtom hade välkomnat, dessa aspekter. Kriterierna bör därför ses över och ändras i dialog med högskolor, universitet och deras olika aktörer.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

3. Resursfördelningssystemet, punkt 2 (MP)

av Esabelle Dingizian (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub495 yrkandena 2 och 3 samt avslår motion 2011/12:Ub460 yrkande 3.

Ställningstagande

Sveriges utbildningssystem ska premiera kvalitet snarare än genomströmning. Andelen medel som fördelas till högskolor baserat på genomströmningen av studenter bör minska.

En större del av de medel som delas ut ska fördelas utifrån fastslagna kvalitetskriterier gällande exempelvis rekrytering, examinering, arbetsmiljö, studentinflytande, studenternas kursutvärderingar, jämställdhetsarbetet på aktuellt lärosäte, handledning och lärarledd tid. En transparent fördelningsnyckel bör tas fram i nära samråd med olika aktörer inom högskolevärlden.

Högskoleverket bör få i uppdrag att utveckla en fördelningsnyckel som garanterar långsiktighet och kvalitet i den högre utbildningen.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

4. Höjd kvalitet i utbildningen m.m., punkt 3 (S, SD)

av Ibrahim Baylan (S), Louise Malmström (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S), Richard Jomshof (SD) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub460 yrkande 4 och avslår motion 2011/12:Ub495 yrkande 11.

Ställningstagande

Kvaliteten måste lyftas i högskolan, särskilt inom de ämnesområden som i dag har liten andel lärarledd tid. På många utbildningar, inte minst inom samhällsvetenskap och humaniora, behöver studenterna fler föreläsningar och seminarier, och uppsatsstudenter behöver mer tid med sina handledare. Det är dessutom brist på disputerade lärare vid ett antal av landets högskolor. Andelen disputerade lärare inom svenska universitet och högskolor bör öka för att lärosätena ska leva upp till kraven på forskningsanknytning och på att all högskoleutbildning ska vila på vetenskaplig grund. Vi menar att det är i mötet mellan studenten och läraren som studenten kan utveckla de kunskaper som en akademisk utbildning ska ge. En hög andel disputerade lärare är viktigt för att upprätthålla alla utbildningars status.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

5. Höjd kvalitet i utbildningen m.m., punkt 3 (MP)

av Esabelle Dingizian (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub495 yrkande 11 och avslår motion 2011/12:Ub460 yrkande 4.

Ställningstagande

Högskolorna ska i sin verksamhet främja en hållbar utveckling som innebär att kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa.

Hållbarhetsperspektivet i högre utbildning bör stärkas genom att vara en del av kvalitetsgranskningen av högskolorna. Skrivningen i högskolelagen bör förtydligas.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

6. Högskola och yrkeshögskola, punkt 4 (S, SD)

av Ibrahim Baylan (S), Louise Malmström (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S), Richard Jomshof (SD) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub460 yrkande 6.

Ställningstagande

Även om akademisk utbildning och yrkeshögskoleutbildning har olika struktur och innehåll är det mycket viktigt att undvika vattentäta skott mellan utbildningsformerna. Studenterna och deras fortsatta utvecklingsmöjligheter måste stå i fokus. Studenter inom yrkeshögskolan måste kunna gå vidare till högskola, och högskolestudenter kan ha god nytta av att komplettera sin akademiska utbildning med kurser inom yrkeshögskolan. Därför bör allt från poängsystem till utbildningarnas struktur ta hänsyn till detta.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

7. Pedagogisk utveckling, punkt 5 (S)

av Ibrahim Baylan (S), Louise Malmström (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub460 yrkande 11.

Ställningstagande

Det samordnande arbetet med pedagogiskt utvecklingsarbete har i stor utsträckning lagts ned. Pedagogiskt utvecklingsarbete är av allra största vikt för att höja kvaliteten på den högre utbildningen och för att öka genom-

strömningen. Lärosätenas arbete med dessa frågor har stor utvecklingspotential. En statlig myndighet bör ges i uppdrag att bidra med inspiration och stöd.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

8. Högskoleutbildningarnas arbetslivsanknytning, punkt 6 (S, SD)

av Ibrahim Baylan (S), Louise Malmström (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S), Richard Jomshof (SD) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub460 yrkande 5 och avslår motionerna 2011/12:Ub268, 2011/12:Ub293 och 2011/12:Ub495 yrkande 6.

Ställningstagande

Arbetslivsanknytning ger studiemotivation och förståelse för sammanhang. Arbetslivsanknytning utjämnar också skillnaderna mellan de studenter som har och de som inte har de kontakter på arbetsmarknaden som är så viktiga för att få det jobb studenten strävar efter. Högskolor och universitet bör få ett tydligt uppdrag att förbereda studenterna inför arbetslivet. Särskilt viktigt är detta för studenter som saknar kontakter och nätverk. Högskolor och universitet bör få i uppdrag att inlemma karriärplanering för alla studenter tidigt i utbildningen, och studie- och karriärrådgivningen på landets universitet och högskolor bör förbättras.

Ett modernt samhälles utveckling förutsätter en ökad kontakt mellan akademien å ena sidan och näringsliv och samhälle å den andra sidan. En förbättrad arbetslivskoppling gynnar således inte bara studenterna utan är även viktig för utvecklingen av näringsliv och samhälle.

Vi menar att det är rimligt att sätta upp målsättningen att alla studenter som studerar för att få en examen, om de vill ska erbjudas praktik under sin utbildning. Detta bör tydligt formuleras i uppdragen till lärosätena, och lärosätena bör få i uppdrag att redovisa vilka åtgärder man vidtagit och vilka resultat man uppnått.

Samtliga universitet och högskolor bör ges i uppdrag att systematiskt följa upp tidigare studenter för att ytterligare höja kvaliteten i utbildningen. Systematiska uppföljningar skulle vara ett viktigt verktyg för utvecklingen av utbildningarna.

Högskolepolitiken behöver inriktas tydligare på att studenter ska komma ut på arbetsmarknaden tidigare. Ett förslag som borde övervägas i detta sammanhang är en övergång till ett treterminssystem inom högskolan. Ett sådant system skulle öka genomströmningen och effektiviteten i högskolan, samtidigt som studenternas ekonomiska situation blir tryggare. Mindre förändringar som skulle ge effekt i samma riktning är att studenterna erbjuds kortare praktik under sommaren eller relevanta sommarkurser.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

9. Högskoleutbildningarnas arbetslivsanknytning, punkt 6 (MP)

av Esabelle Dingizian (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub495 yrkande 6 och avslår motionerna 2011/12:Ub268, 2011/12:Ub293 och 2011/12:Ub460 yrkande 5.

Ställningstagande

För att stödja studenterna i övergången mellan studier och arbete bör satsningar göras på mötesplatser i form av karriärcentrum där studenter, näringsliv och myndigheter kan mötas och finna varandra.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

10. Anställningsbarhet, punkt 7 (SD)

av Richard Jomshof (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub508 yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Frågan om anställningsbarhet för studenter som genomgår en utbildning på en högskola eller ett universitet är mycket viktig, dels då samhället satsar närmare 40 miljarder kronor på denna verksamhet årligen (till detta kom-

mer forskningsanslag på närmare 7 miljarder kronor), dels då högskoleutbildningens kvalitet och effektivitet är oerhört viktig för Sveriges fortsatta välstånd och konkurrenskraft internationellt sett.

Det finns brister vad gäller högre utbildningars och kursers relevans för arbetsmarknaden. För att kunna bedöma de examinerade studenternas framgång på arbetsmarknaden efter avslutade studier krävs en ordentlig uppföljning av lärosätena och deras studenter.

Enligt Riksrevisionens rapport Studenternas anställningsbarhet – regeringens och högskolans insatser (RiR 2009:28), finns det betydande brister i vissa lärosätens anpassning till den aktuella arbetsmarknaden och dess behov, men också i den uppföljning man gör.

Regeringen bör sända tydliga direktiv till Högskoleverket om att följa upp hur lärosätena klarar av att utforma utbildningarna i syfte att säkerställa högskolestudenternas anställningsbarhet efter avslutad utbildning.

Regeringen bör också sända tydliga direktiv till Högskoleverket om att följa upp hur lärosätena klarar av att samarbeta och föra dialog med det omgivande samhället och presumtiva arbetsgivare i syfte att öka anställningsbarheten hos studenterna efter avslutad utbildning.

För att säkerställa att relevanta utvärderingar görs fortlöpande bör ett förtydligande göras i högskolelagen (1 kap. 2 §) där det framgår att lärosätena har skyldighet att fortlöpande följa upp hur examinerade studenter har upplevt sin utbildning och dess lämplighet för arbetsmarknaden samt vilken framgång de rönt på arbetsmarknaden efter avslutad utbildning.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

11. Jämställdhet och lika behandling i högskolan, punkt 8 (S)

av Ibrahim Baylan (S), Louise Malmström (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub460 yrkande 10 och avslår motion 2011/12:Ub495 yrkande 12.

Ställningstagande

Ett mer aktivt och målinriktat arbete krävs för att nå jämställdhet i högskolan. En avgörande faktor för att stärka jämställdheten i högskolan är en effektiv styrning och uppföljning från regeringens sida. Det bör därför tas ett stärkt, samlat grepp kring styrning, uppföljning och kontroll av jämställdheten i högskolan. Kvantitativa mått och mål har under senare år varit en viktig del av styrningen mot en mer jämställd högskola.

Det finns brister i arbetet för jämställdhet inom den svenska högskolan när det gäller bl.a. långsiktighet, planmässighet, samverkan samt teoretisk och praktisk kunskapsöverföring. Lärosätena behöver kunskap och konkret stöd. Det behövs därför en statlig aktör som på systemnivå och med kraft kan driva på arbetet för ökad och stärkt jämställdhet i högskolan. Högskoleverkets uppdrag, eller den högskolemyndighet som tar över detta uppdrag, på jämställdhetsområdet bör därför konkretiseras och utvecklas. Verket bör följa upp, utvärdera och långsiktigt främja och stimulera arbetet för ökad och stärkt jämställdhet i akademien.

En jämställdhetsbonus bör införas inom ramen för resurstilldelningssystemet. Jämställdhetsaspekter bör också i större utsträckning beaktas inom ramen för det nya kvalitetsutvärderingssystemet, och examensbeskrivningarna i högskoleförordningen bör ses över ur ett jämställdhetsperspektiv.

Det är betydelsefullt att både kvinnor och män känner sig väl till rätta i undervisningssituationen. Därför bör lärare ha kunskap om genus och hur detta påverkar undervisningen.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

12. Jämställdhet och lika behandling i högskolan, punkt 8 (MP)

av Esabelle Dingizian (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub495 yrkande 12 och avslår motion 2011/12:Ub460 yrkande 10.

Ställningstagande

Alla lärosäten måste enligt lagen göra en likabehandlingsplan där man ska kartlägga ifall alla studenter har lika förutsättningar oavsett kön, etnicitet, funktionshinder, sexuell läggning samt religion eller annan trosuppfattning. Detta är ett första steg för en inkluderande högskola, men inte tillräckligt. Exempelvis är det enligt högskoleförordningen inte tvingande att utfärda nytt examensbevis till någon som bytt personnummer. Enligt Sveriges Förenade hbtq-studenter är det bara fyra av 23 lärosäten som utfärdar nytt examensbevis, och därmed diskrimineras könsöverskridande personer i utbildningssystemet.

Riksdagen bör uppdraga åt regeringen att skyndsamt återkomma med de förändringar som är nödvändiga för att högskolelagen ska vara förenlig med diskrimineringslagen.

13. Invandrade akademiker, punkt 9 (S)

av Ibrahim Baylan (S), Louise Malmström (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub460 yrkande 9.

Ställningstagande

Högskolor och universitet har en viktig roll att spela för invandrade akademiker, när det gäller såväl validering som kompletterande utbildning. Det bör utvecklas ett nytt och snabbt spår in på högskolan för invandrade akademiker med intensivkurser i svenska, gärna i kombination med kompletterande utbildning.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

14. Framtida förstärkningar av vissa utbildningar och lärosäten, punkt 10 (SD)

av Richard Jomshof (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub388 och avslår motionerna 2011/12:Ub223, 2011/12:Ub278, 2011/12:Ub297, 2011/12:Ub306, 2011/12:Ub354, 2011/12:Ub374, 2011/12:Ub380, 2011/12:Ub384, 2011/12:Ub395, 2011/12:Ub439, 2011/12:Ub445, 2011/12:Ub490, 2011/12:Ub499, 2011/12:Ub515 och 2011/12:T445 yrkande 5.

Ställningstagande

Det behövs fler läkare, och genom att se över möjligheterna att öka antalet platser på läkarutbildningen får vi möjlighet att utbilda fler läkare och dessutom ge fler som vill utbilda sig till läkare möjlighet att utöva sitt drömyrke. En kvalitativ vård måste kunna erbjudas patienter oavsett var i landet de bor. Läkarbristen omöjliggör en sådan princip i dag.

Med detta som bakgrund vore det bästa för sjukvården och patienterna i Sverige om antalet platser på läkarutbildningen utökas. Möjligheterna att styra specialistutbildningen till de geografiska områden där bristerna är som störst bör också övervägas vid en sådan utbyggnad.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

15. Nya högskoleutbildningar m.m., punkt 11 (S)

av Ibrahim Baylan (S), Louise Malmström (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Kr297 yrkandena 26 och 27 samt avslår motionerna 2011/12:Sf241 yrkande 59, 2011/12:Ub209, 2011/12:Ub241 yrkande 3, 2011/12:Ub242 yrkande 1, 2011/12:Ub256, 2011/12:Ub279, 2011/12:Ub312, 2011/12:Ub318, 2011/12:Ub343, 2011/12:Ub352, 2011/12:Ub385, 2011/12:Ub430 yrkandena 1 och 2, 2011/12:Ub437 och 2011/12:Ub471 yrkande 2.

Ställningstagande

Det är hög tid att Sverige utvecklar – anpassat för svenska förhållanden – ett väl fungerande system för att tidigt i idrottskarriären ge elitidrottsmän och kommande elitidrottsmän möjligheter till en civil karriär efter idrotten.

Det bör därför utvecklas fler och mer omfattande samarbeten mellan universitet och högskolor och olika specialidrottsförbund. Elitidrottare bör ges särskilda förutsättningar för högskolestudier. Det handlar om att lärosätet har en förståelse för elitidrottarens särskilda behov och förutsättningar. Det handlar exempelvis om att kunna ta ledigt för träningsläger eller tävlingar utan att det hindrar utbildningen.

Det behövs ett samlat nationellt grepp där staten, högskolor och kommuner samverkar.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

16. Nya högskoleutbildningar m.m., punkt 11 (MP)

av Esabelle Dingizian (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub343 och avslår motionerna 2011/12:Sf241 yrkande 59, 2011/12:Kr297 yrkandena 26 och 27, 2011/12:Ub209, 2011/12:Ub241 yrkande 3, 2011/12:Ub242 yrkande 1,

2011/12:Ub256, 2011/12:Ub279, 2011/12:Ub312, 2011/12:Ub318, 2011/12:Ub352, 2011/12:Ub385, 2011/12:Ub430 yrkandena 1 och 2, 2011/12:Ub437 och 2011/12:Ub471 yrkande 2.

Ställningstagande

Waldorfskolorna har alltsedan 1950-talet varit en viktig del av det svenska skolväsendet, vilket på många sätt har bidragit till utvecklingen av den svenska skolan. När det nu inte längre finns någon Waldorfläroarbildning i Sverige hotas alla svenska Waldorfskolor i sin existens. Regeringen bör i samarbete med de svenska Waldorfskolornas samarbetsorganisation, Waldorfskolefederationen, agera skyndsamt för att säkerställa att det skapas en svensk Waldorfläroarbildning.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

17. Nya högskoleutbildningar m.m., punkt 11 (V)

av Rossana Dinamarca (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Sf241 yrkande 59 och avslår motionerna 2011/12:Kr297 yrkandena 26 och 27, 2011/12:Ub209, 2011/12:Ub241 yrkande 3, 2011/12:Ub242 yrkande 1, 2011/12:Ub256, 2011/12:Ub279, 2011/12:Ub312, 2011/12:Ub318, 2011/12:Ub343, 2011/12:Ub352, 2011/12:Ub385, 2011/12:Ub430 yrkandena 1 och 2, 2011/12:Ub437 och 2011/12:Ub471 yrkande 2.

Ställningstagande

Inrättande av en professur i migrationsrätt skulle innebära ett viktigt bidrag för att stärka utlänningsrättens ställning. En sådan professur skulle vara ett viktigt stöd för genomförande av högkvalitativ utbildning inom migrationsrätten, bl.a. genom den satsning på forskning inom området som härigenom skulle främjas. Regeringen bör därför inrätta en professur i migrationsrätt vid lämpligt universitet.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

18. Högskoleutbildningarnas innehåll, punkt 12 (SD)

av Richard Jomshof (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:So572 yrkande 1 och avslår motionerna 2011/12:Ju306 yrkande 3, 2011/12:So442 yrkande 3, 2011/12:Ub222, 2011/12:Ub224, 2011/12:Ub225, 2011/12:Ub230, 2011/12:Ub237, 2011/12:Ub266, 2011/12:Ub325, 2011/12:Ub351, 2011/12:Ub427, 2011/12:Ub447, 2011/12:Ub482 yrkande 4 och 2011/12:MJ308 yrkande 6.

Ställningstagande

Frågan om den framtida personalförsörjningen inom vården måste lösas långsiktigt. Kvalitetsupprustningen av svensk välfärd kräver många och fler medarbetare. Därför behövs ett helhetsgrepp om morgondagens välfärdsmedarbetare, och det behöver arbetas fram en långsiktigt hållbar personalförsörjningsplan. Det är viktigt att något sker skyndsamt då det tar många år innan dagens utbildningsinsatser syns i verkligheten på t.ex. vårdcentraler runt om i landet.

Man behöver se över försörjningen och utbildningen av all hälso- och sjukvårdspersonal, särskilt för läkare där signalerna om kommande personalbrist är oroande.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförs.

19. Sjuksköterskors specialistutbildning, punkt 13 (SD)

av Richard Jomshof (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub317.

Ställningstagande

I dag saknas en nationell handlingsplan för hur fortsatt tillgång till specialistsjuksköterskor ska säkerställas.

En nationell strategi och en gemensam hantering av utbildningsfrågan skulle vara gynnsamt för såväl våra landsting som den enskilda sjukvårdspersonalen. Behovet av sjukvårdspersonal tillgodoses på ett långsiktigt hållbart sätt och en tydlig strategi för specialistutbildningar erbjuder vårdpersonalen, som ofta är kvinnor, en möjlighet att göra karriär inom vården.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförs.

20. Lärarutbildningen, punkt 14 (SD)

av Richard Jomshof (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub485 och avslår motionerna 2011/12:Ub217, 2011/12:Ub238, 2011/12:Ub246 yrkande 1, 2011/12:Ub248 yrkande 2, 2011/12:Ub262 yrkande 1, 2011/12:Ub311, 2011/12:Ub402, 2011/12:Ub434, 2011/12:Ub441, 2011/12:Ub482 yrkande 3 och 2011/12:Ub496.

Ställningstagande

Skolan dras med stora problem när det gäller förmedlandet av kunskaper. Förmedlandet av kunskap till eleverna förutsätter att läraren är tydlig och har tillräckliga kunskaper och kompetens om dels sin egen roll och sig själv, dels hur man agerar som ledare i en grupp. Regeringen har tidigare genomfört en reform för att utveckla lärarutbildningen, dock behövs ytterligare fokus på ledarutbildning inom läraryrket. En tydlig och kompetent ledare har lättare att kontrollera en grupp. Kontrollen av gruppen är även en förutsättning för att kunna verka i en sådan miljö som skolan och samtidigt kunna förmedla kunskaper. En lärare som inte förmår agera som en ledare kommer aldrig att kunna få eleverna att ägna studierna i skolan något intresse.

Studenterna vid lärarutbildningen bör kunna tillgodogöra sig en kortare ledarutbildning inom ramen för de högskolepoäng som i dag utgör lärarutbildningen.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

21. Nordisk språkförståelse, punkt 15 (SD)

av Richard Jomshof (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub486.

Ställningstagande

Språkförståelsen mellan de nordiska länderna har blivit allt sämre, vilket i förlängningen är ett hot både mot tanken på en integrerad nordisk arbetsmarknad och mot den gemensamma nordiska identiteten.

Att situationen är så alarmerande är dock inget som förvånar. Till saken hör att det under vårterminen 2009 i Danmark endast fanns två svenska och två norska lektorer anställda för att undervisa blivande dansklärare i svenska och norska. I Norge fanns det under samma period en dansk och en svensk. Och i Sverige fanns det fyra danska och en norsk lektor med uppgift att utbilda svensklärare.

Ett sätt att förbättra den nordiska språkförståelsen är genom att kunskap om granspråk och granspråksundervisning införs som ett krav i examensordningen för lärarexamen med inriktning på svenskämnet, vilket kan vara ett sätt att angripa problemet.

För att försöka komma till rätta med en allt sämre nordisk språkförståelse bör regeringen tillsätta en utredning med syfte att presentera konkreta förslag på hur den nordiska språkförståelsen ska kunna förbättras.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

22. Lärarlegitimation, punkt 16 (SD)

av Richard Jomshof (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub505.

Ställningstagande

Att det nya legitimationssystemet för lärare kommer att innebära flera fördelar är mycket troligt, inte minst vad gäller att kvalitetssäkra verksamheterna och öka rättssäkerheten för eleverna. Däremot är det inte lika säkert att systemet med legitimation per automatik kommer att leda till en ökad rekryteringsbas. Det återstår fortfarande att se.

Enligt beslut ska endast lärare och förskollärare som har legitimation få anställas utan tidsbegränsning. Ändå har man radat upp flera exempel på lärargrupper som ska få anställas i svensk skola utan tidsbegränsning trots att de saknar lärarutbildning och legitimation.

Under en övergångsperiod kommer det att vara svårt att hitta legitimerade lärare med rätt kompetens inom vissa delar av skolväsendet, inte minst lärare som undervisar i modersmål eller yrkesämnen. Men att, som regeringen valt att göra, bygga in flera undantag i det nya systemet är inte hållbart, då dessa undantag kan ses som ett hot mot den likvärdiga och rättvisa skolan.

Inga undantag från kravet på legitimation ska tillåtas, annat än under en kortare övergångsperiod, varför denna möjlighet ska tas bort. Vidare bör inte lärare i modersmål och yrkesämnena få sätta betyg även i de fall det saknas legitimation, av samma skäl som framförs ovan, varför även denna möjlighet bör tas bort.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

23. Breddad rekrytering och tillträdesfrågor, punkt 17 (S)

av Ibrahim Baylan (S), Louise Malmström (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub460 yrkande 7 och avslår motionerna 2011/12:Ub216, 2011/12:Ub386, 2011/12:Ub405 yrkande 1 och 2011/12:Ub495 yrkande 8.

Ställningstagande

Vi vill fortsätta arbetet mot snedrekryteringen. Det är djupt orättvist att familjebakgrunden spelar så stor roll för valet att gå vidare till högskolan. Dagens snedrekrytering innebär att personer med goda förutsättningar att klara av högskolestudier inte studerar. Samhället utnyttjar därigenom inte sina begåvningsresurser, samtidigt som efterfrågan på personer med högre utbildning ökar. Social och etnisk snedrekrytering är en misshushållning med mänsklig kompetens, erfarenhet och begåvning.

En breddad rekrytering och mer blandade studentgrupper ökar utbildningens kvalitet. Men nya grupper på högskolan ställer också nya krav på stöd och pedagogisk utbildning.

För ökad framgång med breddad rekrytering till högre utbildning krävs en tydligare styrning och en myndighet med uppdrag att främja breddad rekrytering och som kan stödja lärosätenas arbete. Insatser för att öka den breddade rekryteringen måste intensifieras på nationell nivå och samtidigt intensifieras på varje lärosäte. Arbetet med breddad rekrytering behöver integreras i lärosätenas övriga arbete och bedrivs strategiskt.

Därtill bör kravet på att högskolorna arbetar med att bredda rekryteringen kompletteras med ett mål som fokuserar på breddat deltagande och fullföljande av studierna.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

24. Breddad rekrytering och tillträdesfrågor, punkt 17 (MP)

av Esabelle Dingizian (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub495 yrkande 8 och avslår motionerna 2011/12:Ub216, 2011/12:Ub386, 2011/12:Ub405 yrkande 1 och 2011/12:Ub460 yrkande 7.

Ställningstagande

Personer med högutbildade föräldrar är överrepresenterade i högskoleutbildning och personer med lågutbildade föräldrar är underrepresenterade. Ju högre utbildningsnivå som föräldrarna har, desto vanligare är det att man börjar i högskolan (Högskoleverkets årsrapport 2010).

Sverige som kunskapsnation har mycket att förlora om etnicitet, kön eller social bakgrund får avgöra vem som börjar läsa på högskolan. En mångfald av erfarenheter och perspektiv berikar undervisningen och studiemiljön. De viktigaste åtgärderna för minskad snedrekrytering behöver göras i grund- och gymnasieskolan. Men också i högskolan kan mycket göras för att garantera fler studenteter bättre förutsättningar i högskolan.

En medveten satsning på högskolorna med andra examinations- och undervisningsformer än de konventionella bör göras: med språkverkstäder, introduktionsveckor och collegeår.

Högskoleverkets uppdrag på jämställdhetsområdet behöver också konkretiseras och utvecklas. Verket bör följa upp, utvärdera och långsiktigt främja och stimulera arbetet för ökad och stärkt jämställdhet i akademien.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

25. Modersmål och meritpoäng, punkt 18 (S, MP, V)

av Ibrahim Baylan (S), Louise Malmström (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S), Rossana Dinamarca (V), Adnan Dibrani (S) och Esabelle Dingizian (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2011/12:Ub299 yrkandena 1–3 och 2011/12:Ub458 yrkande 17.

Ställningstagande

En förändring av meritpoängssystemet som snarast bör göras är att kurser i modersmål också ska ge meritpoäng på samma sätt som kurser i moderna språk. Lästa kurser i språk ska värderas på samma sätt och en elev ska inte behöva välja bort att läsa modersmål för att det inte ger meritpoäng på samma sätt som kurser i moderna språk i gymnasieskolan.

Modersmålsundervisningen har en egen kursplan och är därför inte meriterande. Om man över huvud taget ska ha ett meritpoängssystem och premiera språkkunskaper vid antagning till gymnasieutbildning och till högskolan anser vi att kunskaper som eleven tillägnat sig genom studier i modersmålet naturligtvis ska vara meriterande på samma sätt som moderna språk. De elever som tar del av modersmålsundervisning motsvarande de timmar som övriga elever tar del av ett tredje språk bör belönas likvärdigt. Meritpoängssystemet bör inte göra skillnad på vilket språk eleven har tillgodosett sig. Inte heller bör det göras skillnad på i vilken kurs eleven har tillgodosett sig kunskaperna. Det är möjligt att kursplanen för modersmål behöver omarbetas i samband med detta.

Fler elever bör ges möjlighet att få betyg i sitt modersmål genom provning. Så länge betyg i moderna språk är meriterande medan modersmål inte är det, bör elever få sina kunskaper validerade genom att genomgå provning i ämnet moderna språk. En elev har i dag bara rätt att genomgå provning i språk i vilka undervisning anordnas i kommunen. Denna begränsning ska tas bort.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

26. Arbetslivserfarenhet, punkt 20 (S)

av Ibrahim Baylan (S), Louise Malmström (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub460 yrkande 8 och avslår motionerna 2011/12:Ub219 och 2011/12:Ub405 yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Åtgärder som syftar till att underlätta för äldre och yrkesverksamma att komma in på högskolan minskar också den sociala snedrekryteringen till högskolan. Arbetslivserfarenhet bör återigen vara meriterande vid tillträde till högskola och universitet. Det leder också till fler erfarenheter och perspektiv i studentgruppen, vilket höjer utbildningens kvalitet.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

27. Arbetslivserfarenhet, punkt 20 (MP)

av Esabelle Dingizian (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub219 och avslår motionerna 2011/12:Ub405 yrkandena 2 och 3 samt 2011/12:Ub460 yrkande 8.

Ställningstagande

Frågan bör utredas om hur vi bäst kan tillvarata arbetslivserfarenhet i antagningssystemet till högre utbildning.

I en tid då omställningen i samhället går snabbt och tidigare tunga och pålitliga industrier svajar behöver samhället olika metoder och verktyg för att ta till vara den erfarenhet och den kompetens som plötsligt kan behöva ställas till samhällets förfogande. Den energi och motivation som kan finnas hos någon som vill gå vidare och utbilda sig måste fångas upp. Detta måste ses som en tillgång, och vi behöver i antagningssystemet till högre utbildning ha en öppen dörr för att göra det möjligt att ta vara på den tillgången.

Utan att backa tillbaka och återinföra något som en gång ansågs otillräckligt bör det ändå vara möjligt att hitta nya vägar in, där erfarenhet uppvärderas samtidigt som reell kompetens belönas i intagningen till högre utbildning. Detta bör utformas på ett sätt som upplevs transparent och förståeligt samt inte alltför byråkratiskt. Om en sådan urvalsgrupp skapas bör dess storlek stå i proportion till antalet sökande för maximal flexibilitet. Det finns därför ett värde i att frågan om att hitta en bra mix utreds så att resultatet av den utredningen kan ligga till grund för en lag som uppvärde- rar arbetslivserfarenhet vid ansökan till högskola.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

28. Reell kompetens, punkt 21 (MP)

av Esabelle Dingizian (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub495 yrkande 9.

Ställningstagande

Det måste finnas flera olika vägar in till högre utbildning. Det är samtidigt den reella kompetensen, vad den sökande kan, inte hur eller när den kunskapen inhämtats, som ska räknas.

Jag vill utöka urvalskvoten reell kompetens och ta bort kravet på att sökande måste ha resultat från högskoleprovet för att få ingå i den urvalsgruppen. Sökande som läst upp betygen på komvux ska inte heller missgynnas gentemot dem som söker direkt från gymnasiet.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

29. Studieavgifter för utländska studenter m.m., punkt 22 (S)

av Ibrahim Baylan (S), Louise Malmström (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub324 och avslår motionerna 2011/12:Ub308, 2011/12:Ub310 och 2011/12:Ub495 yrkande 7.

Ställningstagande

Regeringen behöver se över regler och administration för att undanröja onödiga hinder för att utländska studenter ska kunna inta de platser på svenska universitet och högskolor som de blivit antagna till.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

30. Studieavgifter för utländska studenter m.m., punkt 22 (MP, V)

av Rossana Dinamarca (V) och Esabelle Dingizian (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub495 yrkande 7 och avslår motionerna 2011/12:Ub308, 2011/12:Ub310 och 2011/12:Ub324.

Ställningstagande

Världen blir en bättre plats när människor möts, lär känna varandra, byter erfarenheter och bryter invanda föreställningar om andra. Ur detta perspektiv är högskolans internationalisering viktig, men även kvaliteten ökar när motiverade studenter från hela världen läser på svenska högskolor. En öppen värld är en bättre värld. Med införandet av studieavgifter har Sverige tagit ett steg bort från internationellt samarbete och kontakter med omvärlden.

Vi motsätter oss avgifter för utomeuropeiska studenter och vill att högskolan ska vara avgiftsfri.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförs.

31. Avregistrering av inaktiva studenter, punkt 23 (SD)

av Richard Jomshof (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub212 och avslår motionerna 2011/12:Ub289 och 2011/12:Ub479.

Ställningstagande

Det bör finnas ett regelverk som möjliggör att inaktiva studenter kan avregistreras. Det skulle kunna avhjälpa merparten av de problem som Utbildningsdepartementet ser med s.k. nollpresterare. I stället för att straffas för att högskolan erbjuder distansutbildning kan då högskolan ägna sig åt att utveckla denna alltmer efterfrågade utbildningsform.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförs.

32. Studentfrågor, punkt 25 (S)

av Ibrahim Baylan (S), Louise Malmström (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub460 yrkande 12 och avslår motionerna 2011/12:Ub204 och 2011/12:Ub495 yrkandena 4, 19 och 20.

Ställningstagande

Studentinflytandet måste vara starkt på alla nivåer och legitimiteten för studentrepresentanterna värnas. Studentkårer och nationer måste även i framtiden vara fria och oberoende gentemot högskolan. Utbildningsbevakningen för att utveckla kvaliteten i utbildningarna måste fortsätta. Det studiesociala arbetet och studenthälsan måste bibehållas och utvecklas ytterligare. Konsekvenserna av avvecklingen av kårobligatoriet och formerna för hur studentinflytandet kan säkras långsiktigt och utan stark beroendeställning till vare sig staten eller lärosätena bör därför ses över.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

33. Studentfrågor, punkt 25 (MP, V)

av Rossana Dinamarca (V) och Esabelle Dingizian (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Ub495 yrkandena 4, 19 och 20 samt avslår motionerna 2011/12:Ub204 och 2011/12:Ub460 yrkande 12.

Ställningstagande

Studentens rätt att organisera sig och bevaka sina intressen är i högsta grad en fråga om kvalitetssäkring i den högre utbildningen. Ett ökat studentinflytande ger en ökad kvalitet i den högre utbildningen.

Ett aktivt arbete med såväl förebyggande som åtgärdande insatser för studenters arbetsmiljö på universitet och högskolor är viktigt ur såväl ett kvalitetsperspektiv som ett rättighetsperspektiv. I dag saknas fullgoda uppgifter om studenters arbetsmiljö. Det finns inte heller nationella kvalitetskriterier för studenthälsan.

Studenthälsan på universitet och högskolor ska vara certifierad, och det bör tas fram nationella kvalitetskriterier. Vidare ska den myndighet som regeringen utser få uppdraget att tillhandahålla relevant könsuppdelad statistik över studenters arbetsmiljö.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförts.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011

2011/12:Ju306 av Fredrik Lundh Sammeli och Hannah Bergstedt (båda S):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kunskap om barns rättigheter och inte minst sexuella övergrepp, innefattande kommersiell sexuell exploatering, införs på alla utbildningar där studenter i sin framtida yrkesutövning kommer att komma i kontakt med barn, bl.a. utbildning för polis, jurist socionomer, lärare, tandläkare, läkare.

2011/12:Sf241 av Christina Høj Larsen m.fl. (V):

59. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inrättande av en professur i migrationsrätt vid lämpligt universitet.

2011/12:So442 av Emma Henriksson (KD):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en mer samstämmig utbildning av dem som i sitt yrke möter människor med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

2011/12:So572 av Cecilia Widegren (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en personalförjningsstrategi för hälso- och sjukvården.

2011/12:Kr297 av Berit Högman m.fl. (S):

26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stödja en utveckling så att elitidrottare kan kombinera idrott och studier.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att inrätta ett samlat nationellt program för idrottsmäns möjligheter till yrkeskarriär.

2011/12:Ub204 av Phia Andersson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att följa upp konsekvenserna på studentinflytandet av kårobligatoriets avskaffande.

2011/12:Ub209 av Eva Flyborg (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildningsvägar för handläggare vid Försäkringskassan.

2011/12:Ub212 av Christer Engelhardt (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avregistrering av nollpresterare vid högskolor och universitet.

2011/12:Ub216 av Åsa Lindestam och Elin Lundgren (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förändra meritvärderingen för språk i gymnasieskolan.

2011/12:Ub217 av Elin Lundgren (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om undervisning i utomhuspedagogik på lärarutbildningar.

2011/12:Ub219 av Jabar Amin och Mats Pertoft (båda MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda frågan om hur vi bäst kan tillvarata arbetslivserfarenhet i antagningssystemet till högre utbildning.

2011/12:Ub222 av Anders Andersson och Roland Utbult (båda KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en utvärdering av sjuksköterskeutbildningen.

2011/12:Ub223 av Anders Andersson (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra en översyn av behovet av en teckenspråklärover utbildning.

2011/12:Ub224 av Anders Andersson (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn av utbildningskraven för socionomer i syfte att förbättra bemötandet av våldsutsatta.

2011/12:Ub225 av Anders Andersson (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av utbildning inom geriatrik.

2011/12:Ub230 av Christina Oskarsson och Jörgen Hellman (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utbildningarna till lärare, polis och jurist ska genomsyras av genusperspektivet.

2011/12:Ub237 av Jasenko Omanovic och Eva Sonidsson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över behovet av utbildning i demens- och äldreomsorg i läkarutbildningen.

2011/12:Ub238 av Jasenko Omanovic och Eva Sonidsson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kunskaper i teckenspråk hos personalen i för- och grundskola.

2011/12:Ub241 av Sten Bergheden (M):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att förlägga fler utbildningar inom livsmedelsproduktion till Skaraborg.

2011/12:Ub242 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att på försök förlägga en högskola för långsamt lärande till Mariestad.

2011/12:Ub244 av Ann-Kristine Johansson m.fl. (S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av ett ständigt pågående livslångt lärande.

2011/12:Ub246 av Börje Vestlund och Carin Runeson (båda S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildning i sexualundervisning på lärarutbildningen.

2011/12:Ub248 av Agneta Gille och Pyy Niemi (båda S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att lärarutbildningen tar upp mediefrågor.

2011/12:Ub256 av Andreas Carlson (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda hur möjligheter kan skapas för elitidrottare att kombinera studier med en elitidrottsutövning.

2011/12:Ub262 av Mats Gerdau (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lärarutbildningarna ska innehålla it-kunskap.

2011/12:Ub266 av Barbro Westerholm (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning om utbildning i coaching och sorgeterapi.

2011/12:Ub268 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av möjligheten att ålägga högskolor och universitet att i sina utbildningskataloger eller på sina webbplatser uppge hur många procent av dem som har avslutat ett program som har fått jobb inom två år efter examen samt den genomsnittliga lönen.

2011/12:Ub277 av Cecilia Magnusson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett nationellt centrum för språkutbildning.

2011/12:Ub278 av Katarina Brännström (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn vad gäller ett ökat antal platser i läkarutbildningen på grund av den kommande demografiska förändringen i Sverige.

2011/12:Ub279 av Lars-Axel Nordell och Yvonne Andersson (båda KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta utreda förutsättningarna för en utbildning i religionsvetenskap för döva och hörselskadade.

2011/12:Ub289 av Gustaf Hoffstedt (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta högskolor stryka antagna studenter som inte dyker upp.

2011/12:Ub293 av Ewa Thalén Finné (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten till praktik inom masterutbildningen.

2011/12:Ub297 av Peter Persson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Högskolan i Jönköpings behov.

2011/12:Ub299 av Jabar Amin m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att meritpoäng bör ges för modersmålsstudier på samma sätt som för kurser i moderna språk.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att elever ska ha möjlighet att tillgodoräkna sig meritpoäng och betyg i modersmålet via prövning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att elever som studerar sitt modersmål inte ska missgynnas i dagens meritpoängssystem.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att meritpoäng bör ges för teckenspråksstudier på samma sätt som för kurser i moderna språk.

2011/12:Ub306 av Monica Green m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om resursfördelningen mellan högskolor.

2011/12:Ub308 av Kerstin Lundgren (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om studieavgifter för utomeuropeiska studenter.

2011/12:Ub310 av Ulrik Nilsson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga lokala stipendiefonder för lärosäten.

2011/12:Ub311 av Ellen Juntti (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att införa utbildning i brott mot barn som en obligatorisk del i lärar- och socionomutbildningarna.

2011/12:Ub312 av Annicka Engblom och Thomas Finnborg (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ackreditering av World Maritime University i Malmö.

2011/12:Ub317 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en nationell strategi för sjuksköterskors specialistutbildning.

2011/12:Ub318 av Anne Marie Brodén (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av en professur inom området kultur och hälsa.

2011/12:Ub324 av Anna-Lena Sörenson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över regler och lagstiftning samt att undanröja onödiga hinder för utländska studenter att studera vid svenska universitet och högskolor.

2011/12:Ub325 av Johan Andersson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inslagen av geriatrik ska utökas i läkarutbildningen.

2011/12:Ub335 av Hannah Bergstedt och Fredrik Lundh Sammeli (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utvärdera och främja möjligheten för högskolestuderande att studera under hela året.

2011/12:Ub343 av Mats Pertoft (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen i samarbete med de svenska Waldorfskolornas samarbetsorganisation, Waldorffederationen, bör agera skyndsamt för att säkerställa att det skapas en svensk Waldorfläroarbldning.

2011/12:Ub351 av Lars Beckman (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökat inslag av enteprenörskap inom vårdbutbildningar på högskolor och universitet.

2011/12:Ub352 av Lars Beckman (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inleda ett samarbete mellan Högskolan i Gävle och Uppsala universitet.

2011/12:Ub354 av Johan Pehrson (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ökad samverkan mellan universitet och högskolor.

2011/12:Ub374 av Raimo Pärsinen m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om högskolans betydelse för utbildningsnivån i Gävleborgs län.

2011/12:Ub380 av Roger Haddad (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge ett specialuppdrag till Mälardalens högskola för att stärka minoritetsspråkens framtid.

2011/12:Ub384 av Carin Runeson och Roza Güclü Hedin (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fler utbildningsplatser för läkare.

2011/12:Ub385 av Ingela Nylund Watz m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Södertörns högskola status som universitet.

2011/12:Ub386 av Roza Güclü Hedin och Kurt Kvarnström (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förlängt skolår för elever med neuropsykiatriska funktionshinder.

2011/12:Ub388 av Elin Lundgren och Per Svedberg (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över antalet platser på läkarutbildningen.

2011/12:Ub395 av Carin Runeson och Kurt Kvarnström (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fler utbildningsplatser för tandläkare.

2011/12:Ub396 av Eva-Lena Jansson och Lennart Axelsson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att teckenspråk i gymnasieskolan ska erbjudas inom ramen för moderna språk och därmed ge meritpoäng.

2011/12:Ub402 av Monica Green (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om introduktionsår för lärare.

2011/12:Ub405 av Roza Güclü Hedin (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över systemet med meritpoäng.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbetslivserfarenhet ska kunna vara behörighetsgivande vid tillträde till högskolestudier.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbetslivserfarenhet ska kunna tillgodoräknas som en merit vid intagning via högskoleprovet.

2011/12:Ub427 av Annika Eclund (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skyndsamt göra en översyn av examensmålen för socio-nomutbildningen.

2011/12:Ub430 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att kvalitets-säkra Sveriges högre lärosäten.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Södertörns högskola.

2011/12:Ub434 av Lotta Olsson och Elisabeth Svantesson (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om god kompetens inom adhd och dyslexi.

2011/12:Ub437 av Peter Jeppsson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge folkrättsliga institutioner, såsom World Maritime University (WMU), rätt att utfärda examina.

2011/12:Ub439 av Isak From och Berit Högman (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fler utbildningsplatser i den högra utbildningen till instrumental- eller sångpedagog för verksamhet vid musik- och kulturskolan.

2011/12:Ub441 av Christer Adelsbo m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att följa utvecklingen vad gäller lärarutbildningens genusperspektiv.

2011/12:Ub445 av Penilla Gunther (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stimulera tillgången på skolpsykologer genom utbildning och yrkesval.

2011/12:Ub447 av Tuve Skånberg (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i alla högskoleutbildningar som leder fram till ett yrke där man möter människor i utsatta situationer införa ett obligatoriskt utbildningsmoment i suicidprevention och omhändertagande av suicidnära personer.

2011/12:Ub458 av Mikael Damberg m.fl. (S):

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om översyn av intagningsystemet till högre studier.

2011/12:Ub460 av Mikael Damberg m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska vara en ledande kunskapsnation.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett resursfördelningssystem som stimulerar kvalitet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om investeringar i höjd kvalitet, omfattningen på undervisningen och fler praktikplatser.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en bättre arbetslivskoppling.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om broar mellan högskola och yrkeshögskola.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en breddad rekrytering.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbetslivserfarenhet ska vara meriterande vid tillträde till högskola och universitet.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett nytt snabbspår in i högskolan för invandrade akademiker.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om jämställdhet och kunskap om genus.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om pedagogisk utveckling.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett starkt studentinflytande.

2011/12:Ub466 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om det livslånga lärandet och högre utbildning.

2011/12:Ub471 av Börje Vestlund m.fl. (S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om högskoleutbildning för hotell- och restaurangnäringen.

2011/12:Ub479 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över de kriterier som ligger till grund för anslag till högre utbildning.

2011/12:Ub481 av Ulrika Karlsson i Uppsala m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om införande av en fri tentamensrätt.

2011/12:Ub482 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om lärarutbildningen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om hbt-kompetens i yrkesexamen.

2011/12:Ub485 av Margareta Sandstedt och Richard Jomshof (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta utreda behovet av ledarskapsutbildning på lärarutbildningen.

2011/12:Ub486 av Richard Jomshof och Mattias Karlsson (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning med syfte att presentera konkreta förslag på hur den nordiska språkförståelsen ska kunna förbättras.

2011/12:Ub490 av Edward Riedl (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjlighet till dövtolk vid högre studier.

2011/12:Ub495 av Jabar Amin m.fl. (MP):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om farhågorna med ett resursfördelningssystem till högskolorna baserat på genomströmning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Högskoleverket i uppdrag att utveckla en fördelningsnyckel som garanterar långsiktighet och kvalitet i den högre utbildningen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att se studentinflytandet som ett kvalitetskriterium.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om karriärcentrum där studenter, näringsliv och myndigheter kan mötas.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att slopa avgifterna till högre utbildning för utomeuropeiska studenter och göra svenska högskolor helt avgiftsfria.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en medveten satsning för minskad snedrekrytering till högskolorna.

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utöka urvalskvoten reell kompetens och ta bort kravet på att sökande måste ha resultat från högskoleprovet.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förtydliga högskolelagen med ett hållbarhetsperspektiv och att låta det vara en del av kvalitetsgranskningen av högskolorna.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt ska återkomma med förslag på de förändringar som är nödvändiga för att högskolelagen ska vara förenlig med diskrimineringslagen.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att studenthälsan på universitet och högskolor ska vara certifierad och att nationella kvalitetskriterier bör tas fram.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av relevant konsuppladad statistik över studenters arbetsmiljö.

2011/12:Ub496 av Maria Ferm (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag på hur ett normkritiskt pedagogiskt arbete bättre kan genomsyra lärarutbildningen samt fortbildningar av yrkesverksamma inom skolan.

2011/12:Ub499 av Jörgen Hellman m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Högskolan Väst.

2011/12:Ub500 av Carin Runeson och Kurt Kvarnström (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Filmarkivet i Grängesberg.

2011/12:Ub505 av Richard Jomshof och Margareta Sandstedt (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta bort möjligheterna till undantag från reglerna om legitimation och betygssättning i fråga om lärarlegitimationen.

2011/12:Ub508 av Richard Jomshof och Sven-Olof Sällström (båda SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att sända tydliga direktiv till Högskoleverket att följa upp hur lärosätena klarar av att utforma utbildningarna i syfte att säkerställa högskolestudenters anställningsbarhet efter avslutad utbildning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att sända tydliga direktiv till Högskoleverket att följa upp hur lärosätena klarar av att samarbeta och föra dialog med det omgivande samhället och presumtiva arbetsgivare i syfte att öka anställningsbarheten hos studenterna efter avslutad utbildning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förtydliga i högskolelagen (1 kap. 2 §) att lärosätena har skyldighet att fortlöpande följa upp examinerade studenter avseende hur de upplevt sin utbildning och dess lämplighet för arbetsmarknaden samt vilken framgång de rönt på arbetsmarknaden efter avslutad utbildning.

2011/12:Ub515 av Ann-Kristine Johansson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om universitet, högskolor och forskning i Västsverige.

2011/12:T445 av Jörgen Hellman m.fl. (S):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om betydelsen av utbildning för Dalslands utveckling.

2011/12:MJ308 av Emma Henriksson (KD):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att alla studenter på de utbildningar där djurförsök traditionellt förekommer bör få grundläggande utbildning om alternativa metoder.